

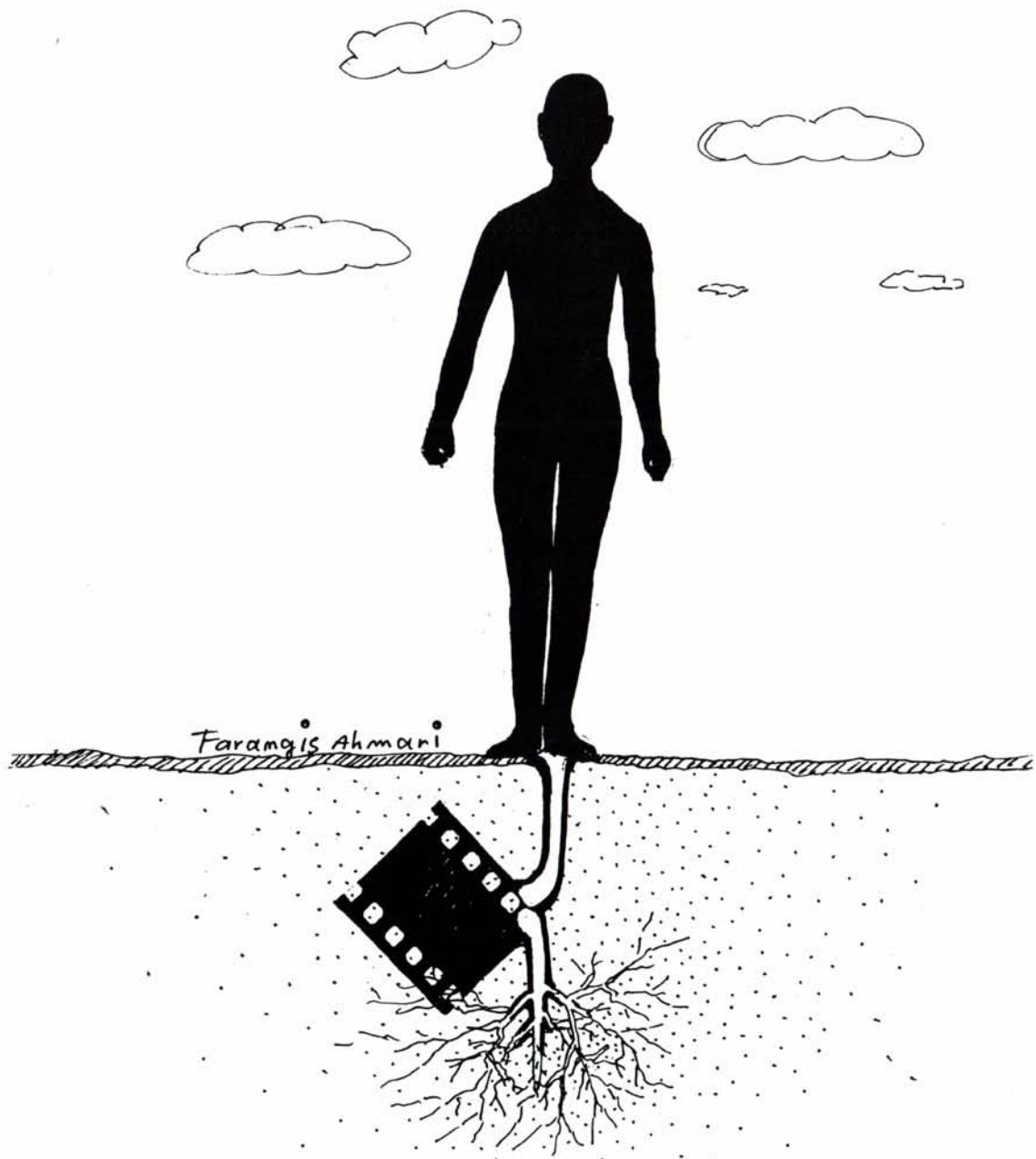
میلادی ایران

شماره:

شهریور و مهر ۱۳۷۷

سال سوم ، شماره سیزدهم

- * تقلب و تزویر برای کسب نخل طلای کن (زیر ذره بین) * موسیقی و فیلم (سیروس ملکوتی)
- * کنفرانس بنیاد پژوهش های زنان ، بانوی اردبیهشت و سینماه جمهوری اسلامی (آذر درخشان)
- * فقر، احتضار، فضیلت (مصاحبه با ناهید زارع) * خبر آوردن سه راب در گذشت (سیروس ملکوتی)
- * بررسی فیلم، پسرایران از مادرش بی خبراست (یوسف اسحاق پور) * حرفها و خبرها و

اللٰہ علیکم السلام

سال سوم ، شماره سیزدهم

شهریور و مهر ۱۳۷۷

ناشر:

مرکز پژوهشی و فیلم سازی سینمای آزاد

سردیر : بصیر نصیبی

مدیر داخلی : پروانه بهجو

دیگر همکاران این شماره:

بهرام چوبینه - فرجهان میری - نسرین

بهجو - فرهاد مجیدآبادی - داریوش شیرواری

پرویز صدیقی (عکس) - علی پور رضا (نقاش ایران)

فرنáz صداقت بین

سینمای آزاد هر سال شش شماره منتشر می شود

بهای تک فروشی : ۴ مارک

اشترآک سالیانه : (۶ شماره)

آلمان ۲۵ مارک

برای اروپا معادل ۳۰ مارک

برای کشورهای دیگر معادل ۳۵ مارک

نشانی:

Cinamaye-Azad

P.F. 100525

66005 Saarbrucken

Tel. & Fax: 0049/681/39224

جاب:

Brebacher Druckerei
Saarbrucken

حساب بانکی

Deutschebank Saar
Konto Nr.0186213
BLZ: 59070070

نقل مطالب سینمای آزاد
با ذکر مأخذ آزاد است.

- * گفته ها و ناگفته ها ... یادداشت های سردیر صفحه ۳
- * حرفها و خبرها صفحه ۶
- * بررسی فیلم صفحه ۱۱
(پسرایران از مادرش بی خبر است)
- * موسیقی و فیلم سیروس ملکوتی صفحه ۱۴
- * فقر، اختصار فضیلت صفحه ۱۴
صاحبه با ناهید زارع
- * خبر آوردن سه راب در گذشت صفحه ۱۸
- * کنفرانس بنیاد پژوهش ها ، بانوی اردیبهشت
و سینمای جمهوری اسلامی صفحه ۲۰
- * زیر ذره بین (طعم تلخ نخل طلا) صفحه ۲۴

طرح روی جلد این شماره : از فرنگیس احمدی

از دوستان و همکارانی که برای نشریه سینمای آزاد مطلب می
فرستند خواهش می کنیم به چند نکته توجه داشته باشند:

- نوشتارشان بیش از سه صفحه از مجله ما نباشد.
- همراه با ترجمه ها ، نسخه ای از متن اصلی نیز فرستاده شود.
- سینمای آزاد در حک و اصلاح و کوتاه کردن مقالات با حفظ
نظر نویسنده آزاد است.
- پس فرستادن مطالب امکان پذیر نیست.

گفته ها

۹

ناگفته ها

انقلاب! دوم خرداد، رهبر فرزانه و شیخون فرهنگ غرب

آینه نامه جدید وزارت ارشاد اسلامی، در رابطه با مسائل سینما انتشار یافت و خانواده سینمای ایران را که دل به تغیرات در ساختار سینمای جمهوری اسلامی بسته بودند در بحث و حیثت فرو برداشت. جمعی از آنان فریب ستادهای تبلیغاتی رژیم را خوردند. مردم را به صندوق رأی دعوت کردند تا محمد خاتمی را به قدرت برسانند و بعد برای کسب رأی اعتماد مهاجرانی در مجلس، از خود مایه گذاشتند و انتقال سیف الله دادارخانه‌ی سینما به وزارت ارشاد را به فال نیک گرفتند.

ما بارها گفته ایم و باز هم نکرار می‌کیم، که از سینماگران اسیر در ایران، توقع نداریم که مراجعات شرایط ویژه شان را نکشد، اتفاقاً با توجه به همین شرایط به وجود آمده است که انتظار داشتیم، بی‌آنکه زیر عبای یکی از جناح‌ها پنهان بگیرند، از شکاف موجود بهره گرفته و به میزان خواسته‌های برحق شان پیفرایند. اما در اطلاعیه‌ی تأسف باری که جمعی از اینان در تأیید آقای خاتمی صادر کرده‌اند، چنین می‌خوانیم:

در شرایطی که شیخون فرهنگ غرب و غرب زدگان، این پرچم قرار داده است. و در حالی که سهمگین خود قرار داده است. رهبر فرزانه و معظم انقلاب اسلامی ایران، مقابله با این شیخون فرهنگی را در صدر حرکت‌های عاجل و ضروری انقلاب اسلامی

موثر و سازنده‌اش را آغاز کرد. اما پیشنهاد جمعی از یارانمان در کشورهای دیگر این بود که شکل اداره کانون سراسری شود. به هنگام جشنواره سینمای در تبعید در شهر هایدلبرگ آلمان دعوت از نماینده‌های کشورهای دیگر نیز در دستور کار کانون قرار گرفت که تنها دولتمان منوچهر آبرونتن

این امکان را یافت تا از هلنده به جلسه کانون در هایدلبرگ بپاید و بقیه یارانمان به دلایل متفاوت و غالباً قابل پذیرش مثل مشکلات مالی، بعد مسافت و گرفتاری‌های کاری امکان حضور نیافتد. البته اکثرآن نامه و

پیشنهادهای چند خطی همبستگی شان را اعلام نمودند این بار نیز طرح سراسری نمودن کانون به بن بست رسید و فعالیت مرکز آلمان نیز کند شدزیرا به درستی مشخص نبود مسویت با کیست و هیئت دبیران مرکز آلمان تا چه حد امکان و قدرت تصمیم گیری دارند. بهتر است بگوییم ما با دست خودمان مرکز فعال آلمان را دچار سردرگمی کردیم. دیگر یارانمان نیز گویا مسئله را به دست فراموشی سپرندند تا آن حد که در سومین جشنواره سینمای در تبعید سوئد (گوتبرگ) نامی از کانون سینماگران به میان نیامد. اما مسائل در داخل ایران شکل دگرگونه‌ای گرفت در این شرایط شایسته نبود ما دست روی دست بگذاریم و نظاره گر بمانیم.

برگزاری سینمای تبعید هامبورگ آلمان فرصت مغتنمی بود که هیئت دبیران بعد از مدت‌ها بار دیگر گرد هم جمع شوند و در محیطی سرشار از تفاهم و همدلی خطوط اصلی کار و حرکت تازه کانون را مشخص کنند و نخستین اطلاعیه که مواضع قاطع سینماگران را می‌نایاند انتشار یافت (این اطلاعیه در همین شماره جداگانه چاپ شده است).

به دیگر دوستان و یارانمان در کشورهای دیگر توصیه می‌کیم به طور مستقل در هر کشور واحدهای ایجاد کنند و کار سازنده شان را آغاز کنند. کانون سینماگران در تبعید

سرگذشت کانون سینماگران در تبعید

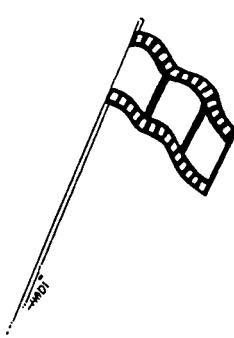
در جریان برگزاری نخستین جشنواره سینمای تبعید سوئد مقدمات تشکیل کانونی برای همکاری و همیاری سینماگران تبعیدی فراهم شد. در سیمپوزیوم جهانی زاربروکن آلمان این بحث دنبال گردید و سرانجام به هنگام برگزاری دومین جشنواره سوئد بعد از ساعت‌ها بحث و تبادل نظر نام تبعید برای کانون ثبت شد و شورایی نیز برای فراهم آوردن مقدمات تشکیل مجمع عمومی انتخاب گردید. این شورا به دلایل بسیار که بازترین آن پراکندگی حرف‌آیانی سینماگران تبعیدی این شرایط بلا تکلیفی، سینماگران تبعیدی مقیم آلمان با پیشنهاد مشترک فرهاد مجدآبادی و احمدنیک آذر تصمیم گرفتند مستقل اکارشان را آغاز کنند. امکان گردهم آیی سریعاً فراهم شد و در فرآخوان عمومی در فرانکفورت جمع قابل توجهی حضور یافتند که از میان آنان بخشی مانندند و عده‌ای هم رفتند. در نشست دیگری در شهر زیگن آلمان، هیئت دبیران انتخاب و کانون (مرکز آلمان) فعالیت

هنر کیارستمی در چیست؟

نقد و تحلیل مصطفی فرزانه، زیر عنوان "هنر کیارستمی در چیست؟" در مورد طعم گیلاس در گردون ۶ در تبعید!، خشم استحاله چنان را برانگیخت، اما جرأت نکردند در برابر شجاعه بگیرند و به ناچار سوختند و ساختند. به گمان ما نگاشتن این نقد در جو حاکم بر فضای تبعید، نیاز به شجاعت و شهامت داشت. شاید تعجب کنید که چگونه می‌شود که چاپ مطلبی مستدل که در متن آن زدوبند فیتیوال کن، باج یونسکو به رژیم آخوندها، محتواهای حکام پسند و فیتیوال "رنگ کن" فیلم‌های یک فیلمساز را می‌شکافد و روحیه محافظه کار کارگردان آن را می‌نمایاند، شجاعت و شهامت طلب می‌کند؟ بله تعجب دارد که هیچ، تأسف هم دارد و در دنک نیز هست. اما این واقعیت جاری در بخشی از مطبوعات برون مرزی است و کسانی که بعد از دوم خرداد با رژیم همگام نشده‌اند، به شیوه کیهان هوایی و برنامه هویت جمهوری اسلامی، با توصل به بروندۀ سازی و اتهام تبیه می‌شوند. من با آقای فرزانه آشنا ندارم و نمی‌دانم در باره نیرنگ‌های جدید رژیم، زیر عنوان جامعه‌ی مدنی چگونه می‌اندیشد، اما برای اینان نگاشتن یک مقاله راستین که نویسنده اش با باندهای مافیایی رژیم ج.ا. مرتبت نیست و به دلالی و قلم به مزدی خو نگرفته است، به هر حال نوعی خطر محسوب می‌شود. اما چرا نوشتار آقای فرزانه تا این لحظه از عقوبات معاف می‌شود، به گمان ما به چند دلیل می‌شود اشاره داشت. اول این که بیش از یک سال از قلب درگان کذشته است. سور شعف و عرق ملی جمعی از ایرانیان که با رژیم سرسری نداشتند فروکش کرده و عقل و منطق جای احساس نشسته است. دوم این که فیلم روی پرده آمده و مردم خود با تماشای آن دریافت‌هایی که شیفته یک کار سطحی، کم مایه، خسته کننده و بی‌هدف

خلافت آقای میرسلیم مخلوع در وزارت ارشاد جز در خط امام و توسل به رهبر فرزانه و مقابله با شیخون فرهنگی غرب حرکت می‌کرد؟ چه نیازی بود که بیست میلیون به صحنۀ بایند و با انتخاب خاتمی دلشان خوش باشد که برچم فرهنگ اسلامی یعنی سبل ارجاع و واپسگاری را هرجه بیشتر بگستراند. از دیدن نام کسانی مثل عبداله باکیده، ابراهیم حاتمی کیا، منوچهر عسگری نسب، محرم زیمال زاده، بهروز افخمی و نظایران در این اطلاعیه چندان متعجب نیستیم، اما سینماگرانی چون رخشان بنی اعتماد، تهمیه میلانی، ابراهیم مختاری، ابوالفضل جلیلی و محمد علی سجادی دیگر چرا؟

ما نمی‌خواهیم در نحوه رفوار این همکارانمان در ایران دخالت کیم، اما این حمایت‌ها را نشانه ساده نگری و توقع محدود این جمع می‌دانیم، که بی‌شک دود این گونه پرپول دادن به رژیم، بیش از هر کس به چشم خودشان خواهد رفت. اگر آقای ایران جرأت می‌باید، با صراحة سیاست‌های شانزده سال گذشته وزارت ارشاد را خوب و عالی توصیف کند و بار دیگر آین نامه ای به غایی ارتقاگری را به خانواده سینمای ایران تحمیل کند، شهامت را مدیون جمعی می‌داند که نهایت آرزویشان این است که تحت پناه رژیم از شیخون فرهنگی غرب و غرب زدگان مصنون بمانند و با بهره از تعالیم نجات بخش رهبر خامنه‌ای، برچم اسلام را در جهان به اهتزاز درآورند.

ایران دانسته‌اند، انتخاب مناسب ترین فرد برای جایگاه ریاست جمهوری، که بتواند در این برهه حساس، درخشش فرهنگ تابانک اسلامی را از میان طوفان به سلامت و برافراشته عبور دهد، از اهمیت والایی برخوردار است..... ما از همه هترمندان، هندوستان و فرهنگیان و به خصوص جوانان می‌خواهیم که ضمن حضور پرشور، در آزمون بزرگ انتخابات با انتخاب ایشان به اهتزاز هرچه بیشتر برچم برافراشته فرهنگ اسلامی یاری رسانند."

من تصور نمی‌کنم در جو کونی هیچ گونه فشار، تهدید و یا ملاحظه‌ای امضاء کنندگان را مجبور می‌کرده تا زیر چنین اطلاعیه ارتقاگری امضاء بگذارند. پرس و جوی متولی من از ایران نیز، تأیید این نکته است که امضاء کنندگان با میل و رغبت به این اقدام دست زده‌اند.

میدانیم در چند سال گذشته حرکت‌های به انجام رسید که تأثیر شایسته‌ای در رسوای چهره کریه رژیم داشت، از آن جمله بیانیه‌ای با عنوان "ما نویسنده ایم" از جانب ۱۳۴ تن از نویسنده‌گان و شاعران ایرانی و "در دنامه‌های بهرام بیضایی".

آیا اگر محتواهای این بیانیه‌ها آلوده به نام رهبر فرزانه بود و مهملاتی دیگر از این دست، می‌توانست از انعکاس درخور ستایش برخوردار شود؟ آیا خانواده درد کشیده سینمای ایران، لااقل به مطبوعات داخل کشور نگاهی می‌اندازند تا دریابند که دیگر حتی مترجم ترین هاند حکومت، صلاح نمی‌دانند از صدور انقلاب و برافراشتن برچم اسلامی دم بزنند؟ و جانی بالفطره‌ای مثل خلخالی، کمتر به رهبر فرزانه تکیه می‌کند و جنایت کاری چون آذری قمی و لایت رهبر را مورد تردید قرار می‌دهد. و در این جو سینماگران ایران امید دارند، تحت رهنمودهای رهبر فرزانه، مشکلات و مصائب سینمای خسته و دردکشیده‌ها را درمان کنند. مگر بساط

و دیگر عوامل رژیم خطرناک تر میانه بازاری هستند که امروزه میدان دارند. چرا که اینان پایی در ابوزیسیون داشتند دستی به سوی رژیم حاکم نیز گشودند اما به هیچ وجه حاضر نبیستند پایی داخل ابوزیسیون را کنار بکشند و آن را برای روز مبادا نگه می دارند که اگر ورق برگشت بار دیگر بوقلمون صفت رنگ عوض کنند. اینان یعنی انگل فرداینده، فردایی که طومار این حکومت و همه باند ها و جناح های آن درهم شکسته شود و این نگرانی را دارند که برای رفع آن به سوی کانون های (در تبعید) روی آورند تا برای خود شخصیت تبعیدی بسانند غافل از این که حضور آنان اعتبار آن کانون ها را نشانه گرفته است. این ها فوج فوج به کانون های (در تبعید) می پیوندند و مراقبند که هیچ نامحرمی به حریم اشغال شده آنان پایی نگذارد. روش مقابله شان با خطا کاران ضد انقلاب! کپی شیوه از سکه افتاده کیهان هوایی، شلمجه و نظایر آن است و از همان حریه ای بهره می گیرند که بازجویی عزیز برای به زانو درآوردن سعیدی سیرجانی به کار گرفت و قلم به مزدان روزنامه های ج.ا. برای حقه کردن صدای فرج سرکوهی ها، بیضایی ها، شاملوها، سیمین بهبهانی ها بدان متولی می شوند. اما اینان خود که هستند؟ و چه سابقه ای دارند؟ لاقل بعد از انقلاب و سال هایی که چهره شان زیر صورت که تبعید مخفی بوده چه کردند؟ چه کسی نقش مفتش و گزمه را به آن ها محول کرده است؟ چگونه کانون (در تبعید) اجازه می دهد که این گونه افراد، غایبین را به هرنوع انها می آورده کنند و اسم این گونه پرونده سازی را بگذارند بیان آزاد عقاید! آیا سروده ذیل وصف حال این جوجه آخوندهای مکلا نیست؟

شیخی به زن فاحشه گفتا مستی
هر لحظه به دام دگری پا بستی
گفتا شیخا هر آنچه گفتی گوئی هستم
اما تو چنان که می نمایی هستی؟

اما تو چنان که می نمایی هستی؟

بوده اند، که تنها در اثر تبلیغ وسیع جمهوری اسلامی بزرگ و برجسته نمایانده شده است. و از جهت دیگر بعد از اخراج بی پر ریسیان از کن، به دلیل زدوبند با مقامات سینمایی جمهوری اسلامی برای کسب نخل طلا و اعتراض صریح مدیر عامل جدید فارابی، دلالان فیلم و استحاله چنان به ناچار موقتاً شمشیر را غلاف کرده اند، و آقای فرزانه نیز از کسب القای نظیر را بسته به رژیم بهلوی، قلع و قمع کشته فیلم سازان، حسود و مفرض، یقه گیر سینما گران درون مرزی محروم مانده اند. مقاله خوب و مستدل مصطفی فرزانه پایانی دارد که عیناً نقل می کنم: با این همه تأسف من از این نیست که چرا "طعم گیلاس" کیارستمی بسی مزه است، تأسف من از این است که چرا روش فکر ان ایرانی به جای این که آثار هنری را با چشم خود و هموطنانشان ببینند، قضایت دستگاه های رسمی را به سادگی می پذیرند و به دام قرطاسی بازان یونسکو و زدوبندهای فستیوال های تجاری می افتد. سینما هنری است برای توده مردم، برای سرگرم کردن و بیدار کردن مردم. گردون در تبعید خود نقش عمده ای برای بیرون از کشور وظایف کیهان تهران، شلمجه، صبح و نظایر شد. این نشریه سال ها را به یاد محول شد. این نشریه کیهان هوایی گویی سپری کرد تا این که دیگر حنای این گونه اتهامات واهمی رنگی نداشت. بدین جهت شیوه کار را تغییر دادند و روزنامه اطلاعات بین العلل را علم کردن با شکل و شما می آراسته تر اما بعد از انتخابات دوم خرداد یکباره وضعیت دگرگون شد، بخشی از مخالفان نظام به معتبرین به یک جناح تغیر جهت دادند و نیازی نبود رژیم برای بقای خودش برنامه های تبلیغاتی جدیدی را تدارک بیند، همان ابوزیسیون به اصطلاح مترقبی خود پاسدار نظام جمهوری اسلامی شد. دیگر کسی را توان نیست به ساحت مقدس نظام فقهی اهانتی روا دارد. اما ازانصار حزب الله

* سیاری را می شناسیم که رغبتی به خریدن گردون ندارند. اینان می توانند فتوکیی مقاله آقای فرزانه را از دفتر مجله سینمای آزاد بخواهند.

کیهان خاتمی شعبه لندن!

باشد) وقتی کیهان با صراحت و افخار اعلام می کند که به بولتن داخلی دفتر ریاست جمهوری راه یافته است، رهنمودهایش برای بقای رژیم مورد توجه دفتر ریاست جمهوریست، زمانی طولانی نخواهد گذشت که تحت حمایت آقای مهاجرانی روی بساط روزنامه فروشی های تهران دو کیهان به چشم می خورد، کیهان شعبه لندن و کیهان چاپ تهران، خوانندگان کدام را ترجیح خواهند داد؟.

نیست که ما به خاطر فرار از سانسور و خفغان درد و مصیبت تعیید را با جان و دول پذیرا شویم و خارج از مرزهای استبداد به سانسور تن در دهیم و دم برپیاویم و اگر واقعاً مقری ماهیانه دلیلی بر تعکین و تسلیم باشد، می شود با همین میزان مراجعات، شاید هم در حد کمتر به قادر اطلاعات بین الملل پیوست و از حقوق و مزایای پیشتری هم برخوردار بود. فکر نمی کنم اطلاعات بین الملل از مطبوعات چاپ قم تحمل ناپذیرتر

من نمی دانم، تعطیل ستون ویژه نگاه خرسنده در کیهان چاپ لندن چه عکس العملی را در ابوزیسیون مترقبی و مدعی مبارزه با نظام ج.ا. باعت خواهد شد. آیا جریان های سیاسی به این اتفاق به صورت یک اتفاق ساده خواهد نگریست؟ یعنی فقط نویسنده یک نشریه، همکاری با نشریه اش را قطع می کند؟ آیا احزابی که در برابر رژیم و کلیت آن مواضع قاطع و مشخص دارند، نسبت به این اتفاق بی اعتماد خواهد بود؟ آیا کانون نویسندگان در تعیید که بر اساس مواد ۳ اساسنامه اش موظف به دفاع از آزادی بی حصر است، نسبت به إعمال سانسور در یک نشریه پیغام گوشش عکس العمل نشان خواهد داد؟

با شرایط امروز ایران اگر صاحب قلمی بخواهد آن گونه بتویسد که نیش قلمش بخشی از نظام را بسوزاند نیاز نیست که به غربت و تعیید تن در دهد. امروزه بدون بروز هیچ عارضه ای به شرط آن که به عبای یکی از دو جناح وصل باشد (یعنی خط قرمز مورد نظر آقای مهاجرانی رعایت شود)، می شود در مطبوعات ایران قلم زد. و اگر روزنامه جامعه کارش به تعطیل کشانده شد بدین خاطر بود که پا را از دایره مجاز فراتر گذاشت و خشم آقای مهاجرانی را برانگیخت. البته در کیهان لندن نخواهد اید و نخواهد خواند که این آقای مهاجرانی بود که سرنوشت جامعه را به دست قوه قضائیه سپرد. و گرنه روزنامه سلام که توسط باند تروریست پرور آقای خوئیتی ها اداره می شود و چنین می نمایاند که از رهبر روی برگردانده است، تاکنون از هر گونه عارضه جدی مصون مانده است. من تصور نمی کنم برای نویسندگان دائمی کیهان لندن شک و تردیدی باشد که در نشریه ای همگانی و آزاد قلم نمی زند. آیا این دردنگ

*Shaut gut hin!
Das ist echt.
خوب نگاه کنید
راستکی است!*

گزارش زندان از خانم پروانه علیزاده
با جلد رنگی در یکصد صفحه، وسیله انتشارات خاوران به زبان آلمانی منتشر شد. پروانه علیزاده، خاطرات خود را با قلمی روان، از زندان های زنان جمهوری اسلامی بیان می کند. این کتاب ارزشمند را به دوستان و آشنایان آلمانی زبان خود توصیه کنید. برای تهیه کتاب با کتابفروشان ایرانی و پاریس، تعاس حاصل فرماید.

Kolum Nane

کلثوم ننه
از ملا آقا جمال خوانساری
به کوشش و ترجمه

بهرام چوبینه و خانم یودیت وست با مقدمه و حواشی مشروح، در انتشارات خاوران به زبان آلمانی در ۱۵۰ صفحه با جلد رنگی منتشر شد. در این کتاب خواندنی به ریشه های سن مذهبی و خرافی زنان ایرانی آشنا می شویم. این کتاب نفیس را به دوستان و آشنایان آلمانی زبان خود هدیه و یا توصیه کنید. برای تهیه کتاب با کتابفروشان ایرانی و پاریس، تعاس حاصل فرماید.

ارزش ۲۵ مارک

حرف ها

و

خبر ها

کارهای سهراب تحلیل محتوای فیلم‌های وی و نقش سهراب در تحول سینمای ایران سخن گفتند. به نظر مسعود مدنی سهراب با ساختن یک اتفاق ساده، گام در مسیر دشواری نهاد و با مخالفت‌هایی از میان مردم عادی تا منتقدین و روشنفکران مواجه شد. اما او تلاش هایش را به منظور این که ما در سینمایمان

هویت پیدا کیم بی امان ادامه داد.

حسین مهینی که قرار بود در سومین دوره جشنواره سینمای در تبعید آثار او را مرسور کند به تماس‌های تلفنی که در سال‌های گذشته با وی داشته است اشاره داشت. وی گفت سهراب به زندگی امیدوار شده بود و دوباره علاقه و ارتباطش را با هموطنانش از سر گرفته بود. ممکن است در زندگی گرایش هایی به این یا آن حزب و دسته پیدا کرده بود اما این معیاری برای سنجش هنر سینمای سهراب نیست. در این برنامه دو فیلم "یک اتفاق ساده" و "درخت پیدا" از سهراب شهیدیثالث نمایش داده شد، که با نمایش درخت پیدا جلسه بزرگداشت در کلن به پایان رسید. در همین برنامه پایانی ای پخش گردید که ما بخش هایی از آن را نقل می‌کیم.

سهراب شهیدیثالث با خلق آثاری چون "یک غربت و تبعید جلب کرد، این چراخ بسیاری از نوآوران فرهنگ و هنر ما در تبعید و غربت خاموش می‌شود. با وجود این واقعیت تلغیت سهراب نیز همانند بسیاری از هنرمندان و اهل فرهنگ و هنر به دعوت‌های مکرر رئیس جمهوری اسلامی "نه" گفت و زندگی در غربت و تبعید را بر زندگی تحت حاکمیت استبدادی رژیم فرهنگ سنبیز ترجیح داد و دور از خاک وطن زندگی تمریخش خود را بدرود گفت. در گذشت نا به هنگام سهراب شهیدیثالث را به مردم میهمان، نیز جامعه سینمای ایران و تمام کسانی که با نگاه او به سینما می‌نگرند، تسلیت می‌گوییم. جشنواره سینمای ایران در تبعید (بوتپوری - سوئد) کانون هنر کلن (کلن- آلمان)

یادواره سهراب شهیدیثالث در وین

روز جمعه ۱۷ جولای برنامه‌ای در بزرگداشت فیلمساز از دست رفته کشورمان در شهر وین با حضور هنرمندان و علاقمندان به فرهنگ و هنر برگزار گردید. در این مراسم ابتدا پایانیه دفتر جشنواره سینمای در تبعید، در رابطه با درگذشت سهراب ، توسط حسین مهینی مدیر جشنواره قرائت گردید. سپس سعید منافی سینماگر مستندساز در باره دوران اقامت شهیدیثالث در شهر وین و خاطرات مشترکش با سهراب و آثار او ، حسین مهینی فیلمساز و مدیر جشنواره در باره نوع سینمای شهیدیثالث و برخورد او با جامعه، بهروز حشمت هنرمند مجسمه ساز در ستایش و تأثیرگذاری کارهای شهیدیثالث - مطالی بیان کردند. در انتها فیلم سینمایی "درخت پیدا" یکی از آثار بر جسته شهیدیثالث به نمایش گذاشته شد. این برنامه از سوی کانون هنرمندان ایرانی در اطریش و با همکاری دفتر جشنواره سینمای در تبعید - (سوئد) برگزار گردید.

* نوزدهم جولای ۹۸ کانون هنر کلن و دفتر سینمای در تبعید (سوئد) برنامه مشترکی برای بزرگداشت سهراب شهیدیثالث برگزار کردند در طی این برنامه مسعود مدنی، حسین مهینی، کیومرث مبشری پسیرامون ارزش

دومین جشنواره

سینمای ایران در تبعید در هامبورگ

ای از مومنان شهادت بدشتند. در این زمینه این بحث وجود دارد که آیا سنگسار در پیک میدان باز انجام شود و یا طایفه ای از مومنان می توانند عده ای محدود در فضای محدود باشند. ... ما باید مصلحت کشور را در پیک فضای باز تبلیغات جهانی در نظر بگیریم که اگر فیلمی از سنگسار در تلویزیون های دنیا نشان داده شد به مصلحت ماست و اگر مصلحت نیست می توانیم همان شهادت طایفه ای محدود از مومنان را در نظر گرفته و حکم را اجرا کنیم و از آسیب های تبلیغاتی آن نیز در امان بمانیم." (روزنامه رسالت ۱۸ فروردین).

جلسات بحث :

مهرانگیز دابویسی، امیر رازی، داریوش شیروانی، مهرداد صمدی، رضا شهاب، محمد فرج منش، سینماگرانی بودند که در جشنواره شرکت داشتند و در جلسه گفت و شنود شرکت نمودند. در طول جشنواره همچنین جلسه ویژه ای برای بحث آزاد پیرامون سینمای تبعید برگزار گردید. نمایش فیلم های مرز و موج و آرامش آخرین فیلم های دومین جشنواره هامبورگ بود و آن گاه حسین افصحی سخن های پایانی جشنواره را به ایرج جستی عطای سپرد که روزهای جشنواره را با اشتیاق و علاقه همراهی می کرد با صحبت های کوتاه ایرج دومین جشنواره سینمای تبعید به کار خود پایان داد. در یک نگاه گذرا جشنواره هامبورگ به مشکلات نخستین جشنواره فائت آمد و دارد جای خود را به عنوان یک جشنواره ثابت در تبعید باز می کند. حضور تماشاگران هرچند افزایش را نسبت به سال نخست نشان می داد اما شایسته است در شهرهای بزرگ کانون های سیاسی و فرهنگی که با رژیم جمهوری اسلامی مربزندی مشخص دارند پشتیبانی جدی تری از برنامه های در تبعید بنمایند و همین طور می بایست برای جلب تماشاگران کشورهای میزبان چاره ای اندیشید و شاید

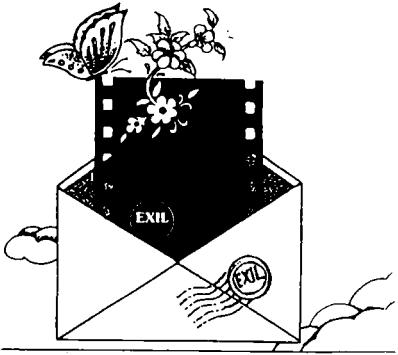
برخی از تماشاگران به خصوص تماشاگران آلمانی تاب تعامل این صحفه های فجیع را نداشتند، برخی از تماشاگران باور نداشتند آقای وزیری که ادعا دارد انسانی متوفی است و حامیان او فقط جناح دیگر را با حکومت طالبان افغانستان مقایسه می کنند این چنین با آب و تاب در وصف سنگسار و تأیید این حرکت وحشیانه سخن گفته باشد.

فیلم های جشنواره:

جشنواره هامبورگ با فیلم های ماهی قرمز و گل سرخی از آفریقا ساخته امیر رازی کارش را آغاز کرد، طی سه روز فیلم های زمان های قدیم سکه های ضرب شده (چیمن رحیمی)، چرخ گوشت (ه- الهیاری)، حق مرد، زجر زن و اشک کودک (مهرانگیز دابویسی)، ترس از بلندی (ه- الهیاری)، اسم من ژووف است (د. شیروانی)، روز تولد مادر بزرگ و لایپزیک (م. صمدی)، من به کسی تعلق ندارم (باتنه آ بهرامی)، المدینا (احمد نیک آذر)، مرز (رضا پارسا)، موج و آرامش (رضا علامه زاده) نمایش داده شد. در بعض جنبی جشنواره پسر ایران از مادرش بی اطلاع است ساخته زنده یاد فریدون رهنما به نمایش درآمد، نقد و بررسی این فیلم جداگانه و در همین شماره چاپ شده است.

دومین جشنواره سینمای ایران در تبعید در هامبورگ آلمان از اول تا سوم می ۱۹۹۸ در سینمای B. Movie برگزار شد این جشنواره نسبت به نخستین سال برگزاری سیر تحول و تکامل را پیمود. در نخستین دوره این جشنواره برنامه ای برای یک روز تنظیم شده بود و امسال کار جشنواره که از روز جمعه اول مای آغاز شد تا یکشنبه ادامه یافت هم چنین انتقال مکان نمایش از سالن عمومی به یک سینمای جمع و جور فضای گرم و

صمیمانه تری را برای جشنواره ایجاد کرده بود، خانم "ورنا وستمن" سریرست اداره فرهنگ هامبورگ با سپاس از حضور سینماگران تبعیدی در این شهر جشنواره را افتتاح کرد. حسین افصحی مدیر جشنواره اشاره ای کوتاه به شرایط و موقعیت تبعید و معنا و مفهوم سینمای تبعید نمود و به حضار خوش آمد گفت. عباس سماکار پیام کانون سینماگران در تبعید مرکز آلمان را قرائت کرد و بصیر نصیبی بندهای آینه نامه جدید وزارت ارشاد مربوط به امور سینما را بررسی نمود و اظهار ایدواری کرد آن دسته از سینماگرانی که برای ایجاد تحول در سینمای ایران به جناح خاتمی دل بسته بودند دریابند که یک رژیم مذهبی قادر نیست با ارجاع و واپسگرایی وداع کند. برای آغاز برنامه فیلم سنگسار که مراسم سنگسار در یکی از پادگان های تهران تهیه و مخفیانه خارج شده بود، نمایش داده شد و پیش از نمایش آن مدیر جشنواره متن یکی از مصاحبه های مهاجرانی وزیر ارشاد را در زمینه تأیید سنگسار قرائت کرد. در این مصاحبه آقای مهاجرانی چنین اظهار نموده بودند: تردیدی نیست که همه باید از احکام اسلامی دفاع کنیم... مثلاً در مورد سنگسار آیه قرآن وجود دارد که باید برای سنگسار طایفه

بهتر باشد با فعال شدن کانون سینماگران این مسائل نیز در جلسات کانون به بحث و تبادل نظر گذاشته شود. دو مین جشنواره سینمای در تبعید هامبورگ با همکاری گروه گاتر تعاشاخانه کانون سینماگران بعد مرکز آلمان و سینمای آزاد برگزار گردید.

بیانیه کانون سینماگران ایران

در تبعید

هم زمان با برگزاری دو مین جشنواره سینمای ایران در هامبورگ، که از اول تا سوم ماه مه ۹۸ برگزار شد، هیئت دبیران کانون سینماگران ایران در تبعید تشکیل جلسه داد، و خطوط اصلی کار کانون و تطبیق آن با شرایط تازه را به شرح زیر مشخص کرد:

*- کانون سینماگران ایران در تبعید، با تمام رژیم آزادی سیاست و نامردی جمهوری اسلامی

در تضاد است و دست یابی جناح های مختلف رژیم به قدرت، از جمله رئیس جمهور شدن محمد خاتمی را که چندی در

رأی وزارت ارشاد به این رژیم خدمت کرده است، تغییری بینایی ارزیابی نمی کند و

گردد آمده اند که به خاطر حققان و سرکوب رژیم ارتقای جمهوری اسلامی ناچار از ترک میهن خود شده اند. از این رو کانون،

*- کانون، آینین نامه جدید نظارت بر کار فیلم و سینما، منشره از سوی مهاجرانی وزیر ارشاد اسلامی را که یکی از یاران نزدیک محمد خاتمی است و در آن، سینماگران ایران

به مراتب پیش از پیش زیر نفع سانسور و حققان قرار گرفته اند، نشانه ای نبود تهاوت اساسی میان امثال خاتمی و وزیر ارشاد

مهاجرانی، با تندروترین جناح های رژیم می داند و آن را مردود می شمارد.

محمد خاتمی در آغاز کار خود قول داده بود که به خصوص در وزارت ارشاد، پیشترین تحولات به نفع سینما انجام بگیرد. اما آینین

نامه جدید نه تنها بهتر از آینین نامه پیشین نیست، بلکه به مراتب ارتقای تر، غیرانسانی

تر و اسارت بارتر است و دست وزارت ارشاد را برای هر گونه تجاوز به حقوق

خانواده ستم کشیده سینمای ایران باز می گذارد. در این آینین نامه، افزون بر مواد

سانسورگرانه پیشین "بیان حقایق تاریخی و

جغرافیایی" در فیلم ها ممنوع است و فیلم ها را می توان حتی بعد از دریافت پروانه نمایش، به بهانه "ضرورت های سیاسی و فرهنگی" توقیف نمود. در این آینین نامه، حتی "صدای ناهنجار" و یا زمان کمتر از ۷۵ دقیقه (برای فیلم سینمایی) نیز سبب ممنوعیت فیلم می شود و شرط شرعی حضور زنان باید با ضوابط اسلامی تطبیق داده شود". در آینین نامه جدید وزارت ارشاد، مانند گذشته، صدور فیلم به کشورهای دیگر، به هر مظور (فروش، نمایش و یا شرکت در جشنواره ها) فقط با اجازه رژیم ممکن است و نیاز به پروانه مخصوص و اطلاع از نیات صادر کنندگان دارد. از این روز، هرگونه نمایش فیلم های جمهوری اسلامی در خارج از کشور، به خصوص به طریق ۳۵ میلیمتری، فقط از طریق اجازه وزارت ارشاد ممکن است.

شرکت در جشنواره های سینمایی نیز فقط با اجازه و تأیید وزارت ارشاد شدنی است! و این محدودیت عملأ دست سازندگان فیلم ها را از ارسال فیلم های خود به جشنواره های دلخواه کوتاه می کند و به وزارت ارشاد امکان می دهد که فیلم های ساخته شده در ایران را فقط و فقط در جهت بهره گیری سینمایی رژیم به جشنواره ها ارسال دارد.

*- کانون سینماگران ایران در تبعید، به نیت دفاع از روح آزادی و پیکار مدام با آزادی سینما، توجه تمام احزاب، سازمان ها و نهادهای سیاسی، فرهنگی، رسانه های سینمایی اپوزیسیون و همه آزادیخواهان را به همگانی اپوزیسیون و همه آزادیخواهان را به سیاست های ضد مردمی فرهنگی و سینمایی جمهوری اسلامی جلب می کند و از آنان می خواهد که کانون را در پیکار علیه سانسور، خلقان و آزادی کشی باری رسانند.

کانون سینماگران ایران در تبعید (مرکز آلمان) مه ۹۸، هامبورگ رونوشت به: مطبوعات و رسانه های همگانی با پیوست "آینین نامه جدید جمهوری اسلامی برای نظارت بر کار فیلم و سینما"

جهان یکی است

"جهان یکی است" عنوان دو نمایشگاه عکس مسعود معمارنژاد است در دو مکان مختلف، در آمستردام برگزار شده است. نمایشگاه اول در اسخولینگ بورو آمستردام از اول ماه آبریل تا پایان ماه مه ادامه دارد. دومین نمایشگاه در گالری شهرداری منطقه ای اسلوترمیر آمستردام به تماشا درآمده که از آبریل تا پایان ماه مه برپاست.

هردو نمایشگاه دارای تصویرهای از طبیعت زیبا و سرشار ایرانند. تصویرهای زندگی اجتماعی مردم کوچه و بازار که مشغول انجام کاری هستند، بدنه اصلی را تشکیل می‌دهند. تصویرهای زنان در نمایشگاه ها

جاگاه ویژه ای دارند که مورد توجه بینندگان نیز قرار می‌گیرند. آخرین آثار

معمارنژاد که در طول اقامت او در هلند برداشته شده اند و سیاه و سفید هستند در برگیرنده‌ی چهره‌های مردم عادی است. هستمند در اینجا نیز به کار عکاسی

اجتماعی، شاعرانه ادامه می‌دهد. عکس‌های هستمند در اینجا نیز به کار عکاسی ایران در منوع اجتماعی و بدیع از طبیعت ایران در برابر دیده گان می‌گستراند. تصویری که روزی زمین زندگی می‌کنند. رویای من خیلی عظیم است. پنج میلیارد عکس ۷ بدون تصویر دیگاتوران. این یک آروزی با شکوه است. جهان بدون مستبدان. می‌خواهم رویای ام را

با خط خیلی درشت بنویسنده‌کافی نیستند... می‌خواهم از توهمندی عکس بگیرم... جهان یکی است ولی دیگاتوران زیادند. عکس‌های من از آن تو هستند، برای تو.....

مسعود معمارنژاد علاوه بر عکاسی در زمینه های سینما و مطبوعات نیز فعالیت دارد. تا کونون ۵ فیلم کوتاه و مستند ساخته. هم اکنون می‌کوشد امکانات ساخت فیلم‌نامه جدیدش "مرگ هیزم ها را نبر" را فراهم کند.

* - شعری از "یانوس ریتسوس" شاعر یونانی ترین و زیباترین رویا اش سخن رانده است:

حاکمیت در قرآن

سخنرانی

باقر مومنی

پنجمین ۲۹ اکتبر ۱۹۹۸

ساعت ۸ شب

با همکاری

Eine welt Zentrum

نشانی:

Karlstorbahnhof
Am Karlstorbahnhof 1

هایدلبرگ

تلفن اطلاعات 06221/978927

فاکس 06221/978931

جهان یکی است:

انسان رویا دارد. رویا فقط از آن آدمی است. من هم رویایی دارم هم چون همه‌ی انسان‌ها. رویای من این است که عکس‌های زیادی داشته باشم. چه تعداد؟ یکی، دو تا، صد تا... هزار تا، نه... بیشتر میلیون‌ها؟ بیشتر... میلیاردها. تقریباً پنج میلیارد انسان بر یکی است! ولی تقریباً پنج میلیارد عکس‌های روی زمین زندگی می‌کنند. رویای من خیلی عظیم است. پنج میلیارد عکس ۷ بدون تصویر دیگاتوران. این یک آروزی با شکوه است. جهان بدون مستبدان. می‌خواهم رویای ام را

با خط خیلی درشت بنویسنده‌کافی

نیستند... می‌خواهم از توهمندی عکس

بگیرم... جهان یکی است ولی دیگاتوران

زیادند. عکس‌های من از آن تو هستند،

برای تو.....

مسعود معمارنژاد علاوه بر عکاسی در زمینه

های سینما و مطبوعات نیز فعالیت دارد. تا

کونون ۵ فیلم کوتاه و مستند ساخته. هم اکنون

می‌کوشد امکانات ساخت فیلم‌نامه جدیدش

"مرگ هیزم ها را نبر" را فراهم کند.

* - شعری از "یانوس ریتسوس" شاعر یونانی

ترین و زیباترین رویا اش سخن رانده است:

پسر ایران از مادرش بی اطلاع است

هنگام برگزاری دومین جشنواره سینمای تبعید هامبورگ (اول تا سوم ماه ۹۸) فیلم سینمایی پسر ایران..... کار زنده یاد فریبدون رهمنا در بخش جنی نمایش داده شد. به مناسب نمایش این فیلم تحلیلی را که یوسف اسحاق پور محقق سینما سال ها پیش نگاشته است تجدید چاپ می کیم. این بررسی نخستین بار در مجله نگین شماره ۴۵ سال ۱۳۵۶ با ترجمه شاهرخ مسکوب چاپ شده است.

"باید آن چه را که ویژه ماست درست مانند آن چه از ما بیگانه است بیاموزیم. به همین علت است که ناچار باید به یونانی ها توجه کیم." هولدرلین

تجربه کرده بود. پیش از آن که به منزلت ایرانی ترین سینماگر برسد،

شاعری فرانسه زبان بود. از آن پس، و در پرتو روشنی تازه ای، اشتیاق و کنجکاوی او در باب ایران به نیروی تحام برانگیخته شد.

نخستین اثر او، فیلم کوتاهی درباره تخت جمشید، مرثیه دنیایی از دست رفته نیست، بلکه با توجه به ویرانه ها، پرسش بر سر سازندگان آن هاست. در فیلم دوم او، همین ویرانه ها صحنه گفتگوی بی پایان

شخصیت های اساطیری حمامه است. در حضور ویرانه های باز مانده از گذشته و نمایش این زمانی که به استقبال آن ها می روند، نوعی

"ناسازی" تاریخی (*anachronisme*) تکرار می شود. دیگر

پرسش از پرون تکوین نمی شود بلکه به صورت رابطه این شخصیت ها با سرنوشت و تاریخشان در می آید. قهرمان این فیلم، سیاوش کسی

است که مرزها وجود او را در نور دیده اند، مرزهایی که در عصر اساطیری "ویژگی" را محدود کرده اند. او این سو و آن سو خط

است. در پسر ایران از مادرش بی اطلاع است سر کرده ای یونانی به اشک پارتی می گوید "تو که سرایا یونانی هستی، حتی پیش از خود ما".

اما در این فیلم اخیر، تاریخی نهایت نزدیک و بسیار دور شده است. نزدیک از آن جهت که پرسشی درباره آن مستقیماً مستلزم پرسشی در

باره زمان حال است. از همین رو، در حالی که صدایی از خود می

پرسد چه اتفاقی افتاده، فیلم با عکس های از ایران امروز آغاز می شود

نه با اشیاء تاریخی. و دور، از آن جهت که گذشته تاریخی وجود ندارد مگر به صورت باز مانده هایی در موزه. دوربین بعد از عنوان،

نگاهی به اشیاء موزه می اندازد. نگاهی پرسنده، مبهم و جوینده بی آن

که دقیقاً بداند جویای چیست، نگاهی تقریباً بدون دیدن زیرا جویای

چیزی است که باید اصیل ترین میراث او باشد. دوربین در برابر مجسمه ای موقر، مجسمه ای بدون دست یک پارتی، درنگ می

کند. تکرار و این زمانی کردن تاریخ، این که هرگز نمی تواند چیزی

بیش از نمایش و تأثیر باشد و گرنه به صورت نقاب، فراموشی ثقاوت ها و رازآمیز کردن گذشته در می آید - که در تکرار - خواهان رازآمیز

یونان در نظر ایرانی بیش از هر چیز مغرب زمین و مهاجم است. این کشور کهنسال در تاریخ دراز خود مهاجمان دیگری هم دیده که رویارویی آنان همیشه مجبور بوده خود را باز شناسد و از خاکستر خود باز زاده شود. پس چرا در پسر ایران از مادر بی اطلاع است، و از میان همه آنان یونان انتخاب شده است؟ چون که دوباره امروز هم "دیگری" مغرب زمین است. و نیز برای آن که یونان در ایران چیزی را بیدار کرد که تاریخ ویژه آن، استدادی مداوم، خفه کرده بود. در برابر یونان، کار پارت ها فقط راندن ساده بیگانه به سبب واستگی به سنت نبود بلکه آن ها به ضرورت آزادی جنگیدند. پارت ها در برابر این دو امر، "گذشته" و "دیگری" می باشند ممکنات را باز می یافند، گذشته را تأمل می کردن، و "ویژگی" را از طریق شناخت بیگانه فرا می گفتند. بدینسان "ویژگی" دیگر چون تمامی نفوذ ناپذیر، زمینی بکر، خالص، که به علت بسته بودن در خود، دارای خلوصی که آمدن غریبان آن را آلوده و خراب کرده باشد، نبود. هرگز "ویژگی" بی که به روی بیگانه بسته باشد، وجود نداشته است، بلکه همان طور که در پایان فیلم آمده مردم جهان، جریان مداوم آزاد شدن، پرچم آزادی و یا مشتعل را به دست یکدیگر می سپرندند. بدین گونه یونانی باید به ضد ایرانی مهاجم می جنگید و خود را باز می شناخت همان طور که بعدها پارتیان با یونان جنگیدند. از همان آغاز فریبدون رهمنا از نهی ساده و ساده لوحی ناسیونالیسم تنگ نظر - که از معصومیت به دور است - فراتر می رود. زیرا - باز به قول هولدرلین - او می دانست که، "کاربرد آزادانه چیزی که "ویژه" ماست، بسیار مشکل است."

او در شمار کسانی بود که وسوسه مغرب زمین را - نه چون سودانی دیررس، بلکه از نوجوانی و تحصیل در پاریس - به شدت احساس و

کردن زمان حال است. بنابراین درآوردن بازمانده‌ها به صورت امری کنونی، نمایش است و روی آوردن به تاریخ ناشی از پرسشی است در پاره زمان حال. برای مجسمه‌ای ساکن که تنها روی صحنه دارای زندگی است، این دست‌هایی که در تمام طول فیلم می‌نویسند و از پرسشی به انگار به مجسمه ساکن و بی دست‌هدیه شده‌اند، لازمند تا این مجسمه زندگی یابد. و اما در صحنه، با تعمیدی در "تأثیردادی" و حتی رنگی کردن آن - در حالی که بقیه فیلم سیاه و سفید است - گذشته‌ای که در جای دیگر نمی‌تواند احیاء شود، محل تأمل قرار می‌گیرد. تاریخ با گشودن راه خود از خلال دشواری‌ها و مبارزه‌ها، نیروی دردناکش را باز می‌یابد. این آغاز پرسنده به مجسمه جان می‌بخشد. اما پیوسته قامت آن، شخصیت تاریخی قهرمان را از ابعاد مردی اهل عمل و در معرض مخالفان خارجی و همکاران، برخوردار می‌کند، مردی که ناچار است با تردیدها و نافهمی‌های آنان می‌باشد به باری او می‌آمدند بجنگد. مردی که در باره عمل خود و اعتبار آینده‌ای که شکل آن را نمی‌شناسد و با این همه باید آن را بسازد، پرسان است. بدین ترتیب در ورای خصلت تاریخی و برکت از گذشت زمان، صحنه به متابه جلوه گاه طرح مسائل اساسی و پرسش هایی که امروز هم اساسی هستند، در نظر می‌آید. در اینجا تأثر وسیله‌ای است تا کوشش و وظیفه بر صحنه جای گیرد. رنگ "صحنه" ای را، که هم نمایشگاه تاریخ و هم محل پرسش‌های اساسی در باره عمل تاریخی است، مشخص می‌کند و این قسمت تأثیری فیلم را با تصویرهای رنگی ثابت ایران (که پیش از این سکانس‌های تأثیری نیز در فیلم آمده بودند) می‌پیوندد، با تصویرهای ایرانی که به عنوان شالوده ای حاضر، پیرون از دسترس این تاریخ واقعی است، که در قیاس با آن عمل معنا می‌یابد. رنگ اساسی و پایدار را از اختلاط با واقعیت‌های تصادفی، جدا می‌کند. بازیگر، نویسنده و کارگردان نمایشنامه که شخصیت اصلی فیلم نیز هست، در پایان، میهم و گنگ می‌گوید: "نمایش یا زندگی...."

* * *

آنگ فشرده تفکر مداوم و صور فیلم در همین پرسش‌های پیاپی و نقی هرگونه سازشکاری است. تفکری که تبدیل به شعر می‌شود. این فیلم که همه چیز را در برابر دیده عرضه نمی‌کند، با صرفه جویی بسیار در حرکت و بی اعتمادی به خشنودی دیگران، در سینمای امروز به لحظاتی سرشار از دیدار دست می‌یابد. منظره هایی با زیبایی شگفت‌انگیز، کوه، زمین، آب، درخت، آسمان، چهره و بنا که به حرکت - چنان که گویی در ماوراء تصویر - به صورت پیدایش تختین خود درآمده اند با موسیقی دلشکاری (برای دلی که از آن بر می‌آید و دلی که در آن می‌نشیند) همراهند، دم آتش و شکایت و سرودهایی در نهایت خلقان و سکوت نجات بخشی که نمی‌تواند متوقف شود - این زیبایی دعوت به تماشا نیست، دلربا نیست، با مونتاژی بسیار روشن - مانند شدت ضرب آنگ یک ورد - بیننده را به چنگ می‌آورد و بر او

زیرا هم چنین در پسر ایران.... واقعیتی روزمره وجود دارد که با آن چه در صحنه می‌گذرد، در مقابله نیست. صحنه جایگاه ضرورت است، اما زندگی هم فقط تابع برخوردهای تصادفی نیست تا در جهت خلاف صحنه باشد. شخصیت اصلی فیلم، آن که به مجسمه نگاه می‌کند، آن که در تمام طول فیلم می‌نویسد، می‌کوشد تا نمایشنامه ای در باره پارت ها اجرا کند. کوشش او - همان گونه که در فیلم بیماری تاریخی نامیده می‌شود - برای این که گذشته را به زندگی بازگرداند تا دریچه ای باشد برای پرسش‌ها، به همان مشکلاتی بر می‌خورد که قهرمان نمایشنامه در عقل تاریخی اش دارد. بدین ترتیب

مرگ ما حق نیست

سهراب شهیدثالث درگذشت و ما از مرگش اندوهگیمیم. اما نمی خواهیم فقط به رسم همگانی مرئیه ای بخوانیم و بگذریم. اینک مرگ هر یک از ما، چشممان ما را به روی زندگی گشاده تر می کند، و ما چون در خود خبره می شویم مرگ را می بینیم که در گذر است و بی رحمانه با می کوبد تا از میان مان بر دارد. شاید اگر زیستن ما با قاعده بود، یعنی معباری به روال طبیعت بشری و دور از ستم کشی و بی داد بر آن جریان داشت، مرگ ما نیز هر چند با درین، اما چون پدیداری طبیعی حق بود. اما وقتی زمان را از تو درین می کنند تا توانی بگویی و بسازی، مرگت دیگر حق نیست. مرگ سهراب حق نبود. و او بیش از آن که توانسته باشد درونه پر از خروش انسانیش را به نمایش بگذارد رفت. اما چرا؟ او می توانست در همان میهن بلازده اش شکم خود را سیر کند، پس چه دردش بود که راه افداد و از ریشه و آبخشور فکر و ذهنش کنده شد؟ و در این جا، در غربت، آیا به راستی از درد داشتن سرطان و یا بیماری سل بود که به الكل پناه آورد؟ یا این که می خواست چیزی را فراموش کند؟ ما، هر کدام امان، چه به الكل پناه برده باشیم، چه نه، چه چیزی را خواسته ایم بسازیم و توانسته ایم که این چنین پریشانیم و اندوه مان از اندازه بیرون است؟ این همه بعب و جنگ و چاول و بی عدالتی و زورگویی برای چیست و ما چرا باید با هر وسیله ای که دم دست می یابیم، این قدر فریاد بزیم که حق نیست یک مشت جانی و سنتگر و چاولگر، روزگار مردم را در کشور ما و یا در هر جای دیگر این جهان پنهان این طور سیاه کنند، و باز با این حال، زورداران جهان ککشان هم نگرد و به حمایت از قتل و غارت حکومت گران و جنایت کاران ادامه بدھند؟

سهراب شهیدثالث درگذشت. او هترمند بود. فیلم ساخت، مبارزه کرد و فریاد زد، اما توانست حرفش را تمام کند. دق کرد. مرگ او حق نبود. اندوه و افسوس ما از این رost. همه امید ما اینست که کاری کنیم تا این سرنوشت تلغی را چاره ای باشد.

بعخشی از پیانیه کانون سینماگران ایران در تبعید (مرگ‌تو آستان)

پیروز می شود. نه برای آن که او را از پا درآورد بلکه تا او به خود آید احساس کند، تا پیام را فرگیرد. کشش و کوشش او جز به روشنی منجر نمی شود. اما این روشنی با سقوط در واقعیت روزمره که لحظه آرامش است به دست نمی آید. این لحظه‌ی آرامش، پیش از آن که لحظه شاعرانه فلسفی عمل تأثیری آغاز گردد، با چرخشی در زندگی قهرمان فیلم نمودار می شود. موضوع بر سر ناهنجاری شب نشینی عیاش جماعتی از هر قماش است که به روی خارجی بسته ولی از عوارض آن تباہ می شود. این سرآغاز (یا منشاء *degré zero*) واقعیتی است که درست از آن تمام پرسش ها در باره چیز دیگر زاده می شود. ایران و تاریخ دو غایب بزرگ این واقعیتند. بیگانگی این جماعت سبب می شود که، امر اساسی در جای دیگر، در سرزمین دور، بازمانده های موزه یا صحنه تأثر، مطرح شود. چون این جماعت در خود جدا مانده، جدایی در تمام سطوح و در انفجار فیلم وجود دارد. اگر این جدایی نبود فیلم بدل به حمامه ای یکنواخت می شد، دیگر نه نگاهی بود..... و نه صدایی تنها، رانده به درون، بسته و رها شده در سکوت صفحه سفید کاغذ. معهذا این صدایی که خود را می نویسد، این تهایی که علی رغم همه چیز و به وسیله پرسش هایش ظاهر می شود، هم چنان که به فیلم "ضرب آهنگ" می دهد و آن را نقطیع و یکپارچه می کند، می کوشد تا بیگانه و جدا مانده را در خود متخد کند. نوآوری فیلم، با توجه به نبود عمل دراماتیک بی واسطه، در همین گذر دائم از مرتبه ای به مرتبه دیگر، در این تنش میان کرت و وحدت مغایرت، مانند عکس، سند، نمایش، خیال پردازی، درام در برابر همه نیروها و موانع راهش را می گشاید و صدایش را در سرودی عاری از حشو و زوابد به گوش می رساند - به هم گره می خورد. این، نه آهنگ گشاش کیهانی مشرق باستانی است و نه برتری عمل که در سنت مغرب زمین روزمرگی را به مرتبه تاریخ می رساند، بلکه چون ملاقاتی است در آستانه، گسترشی استا، از فرط بی تابی خویشتن دار و آتشی درونی که در تصویرهای ایرانی به اوج می رسد. و از خلال این کندی و امتناع چیزی رخ می دهد، پسر ایران از مادرش بی اطلاع است سرگذشت شکست نیست بلکه موقبیتی نمونه است که برای به نتیجه رسیدن - حتی به بهای رنج تهایی شدید - خواهان هیچ سازشی نیست. و این تهایی بازتابی ندارد مگر سخنان صنعت گری بیر و ندای دور بیگانه ای محبوب. مثل این که از انعکاس صدای آنان در این جا نیز گذشته و دیگری "ویزگی" را پدیرفته و کشف کرده اند. در صحبت از اعتقاد خود به سینما، فریدون رهمنا می گفت: "باید ایستادگی کرد - علی رغم هرچیز - حتی به بهای زندگی". تها با چنین رویه ای سینما و زندگی معنای واقعی خود را باز می یابند.

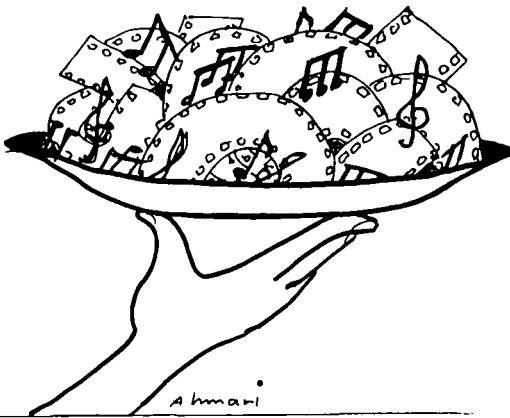
تسلیت

فرخ چوبک ، دوست و همکار عزیز

درگذشت نویسنده نامدار ایران، صادق چوبک را به تو و خانواده محترم چوبک تسلیت می گوییم. جشنواره سینمای در تبعید - سوئد * - همکاران و یاران مجله سینمای آزاد، درگذشت نویسنده پرجسته معاصر صادق چوبک را به فرخ چوبک و خانواده اش و اهل ادب و فرهنگ تسلیت می گویند .

موسیقی و فیلم

دیداری و شنیداریش اینان نموده است. از میان آهنگسازان بی شمار در صنعت فیلم تنها محدودی از آهنگسازان پرآوازه معاصر بدان پیوستند. در شماره گذشته به اختصار علل آن را بیان نمودم. کسانی چون استراوینسکی آهنگسازانی چون شوئنبرگ هرگز نتوانستند با همه اشتیاق خود به سینما راه یابند، و این در حالی بود که شاگردش هانس ایسلر بدین امکان راه راحتی دست یازید. جان ویلیامز با اظهار تأسف از این اتفاقات، بر نگرش پوپولیستی هالیوود خرده می گیرد که حضور تصنیف سازان را بر آهنگسازان بزرگ معاصر ارجح می دارد.

حضور التون جان خواننده پاپ در کسار سیمفونیکی چون هانس سیمرمن در فیلم کارتونی شیرسلطان به اندازه کافی تعجب آور بود، و لازم نمی بود تا با اعطای جایزه اسکار برای تصنیفی کاملاً معمولی که صدها از آن در بازار روز تولید می گردند آن هم در مقابل شاهکار موسیقی هانس سیمرمن بر این تعجب افزوده شود.

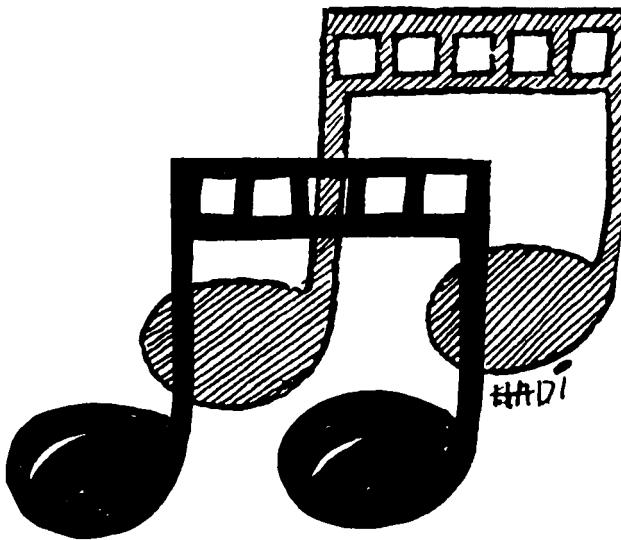
در صنعت نویای سینمای ایران نیز همین نگرش پوپولیستی حریان دارد، جز در چند مورد که انگشت شمارند کمتر تهیه کشته ای از آهنگسازان ما سود جستند. موسیقی شازده احتجاج ساخته احمد پژمان با همه بدعنت بودنش به لحاظ زیبایی موسیقی و توفیقش در اینهمانی با تصاویر هرگز نتوانست ادامه راهی گردد. باز ما شاهد حضور تصنیف سازان در عرصه صنعت فیلم بودیم. نتیجه اما همان که تکرارهای بی دریغی به گونه شابلون سازی تحت عنوان موسیقی فیلم ظهور می یابند.

از میان آهنگسازان نامداری که در عرصه موسیقی فیلم گام هایی برداشتند، لازم است از آرون کوبلاند نام برد.

Aaron Copland از محدود آهنگسازان برجسته موسیقی کلاسیک قرن معاصر است که در ساخت موسیقی فیلم چند صباخی کار کرد. هرچند این همکاری بخش کوچکی از فعالیت او را در بر می گیرد اما همان کمیت پایین که از ۶ فیلم سینمایی و ۲ فیلم مستند تشکیل یافته، نقش موثری در تکوین موسیقی فیلم عهده دار بوده است. کوبلاند برخلاف بسیاری از همکاران خود به مثابه آهنگساز موسیقی جدی اهتمت

هرچند سینمای فرانسه برای اولین بار موسیقی فیلم را با دعوت از آهنگساز نامداری چون کامیل سن سانز Camill Saint Seans در فیلم Film d ART آغازید، اما این بدعنت گذار هرگز نتوانست در روند تاریخی تکامل سینما میعادگاه آهنگسازان بزرگ گردد.

صنعت فیلم در هالیوود با در اختیار داشتن سرمایه های عظیم مالی و رقابت های کمبانی های فیلمسازی جهت جلب و تصرف بازار و کمیت روزافزون تولید سینمایی شرایط زیست و کار را برای آهنگسازان به نحو احسن فرامم نمود. آهنگسازان حرفه ای صنعت فیلم در هالیوود سلیقه جمالشناسانه خاصی را در انتخاب فیلم و یا کارگردان و تهیه کنندگان اعمال نظر نمی نمودند. و این سنت تا به امروز همچنان برقرار است. آهنگسازانی چون تیومکین، اشتاینر، روزا، که از پر کارترین و موفق ترین آهنگسازان هالیوود به شمار می آمدند بر روی فیلم های گوناگونی به لحاظ ارزش هنری آن ها موسیقی نوشته اند. هنگامی که اشتاینر تنها در یک سال بیش از سی موسیقی فیلم می سازد گمان نمی رود که او را مجال انتخاب و تیزی فیلم هنری از غیر هنری بوده باشد. در این شکنی نیست که بیشترین علت جذب آهنگسازان به موسیقی فیلم همانا جاذبه مالی آن بوده و هست. و تها از پس آن است که موضوع جادو واره گی هنر سینما خودنمایی می کند. سینمای هالیوود از آهنگسازان بسیار میز و با ذوقی برخوردار بوده و هنوز نیز هست. که هر یک از آنان می توانست فاتح موسیقی کنسرتی زمانه خود باشد. و به همین نسبت نیز آثار ارزشمندی را حتی در راستای تکامل خود موسیقی موجب آورد. موسیقی سینما در عصر معاصر توانست در مواردی پلی باشد میان موسیقی مدرن و شنووندگان غیر متخصص. عنصر تصویرگرایی که در ذهن هر آهنگسازی پنهان و آشکار وجود دارد، برای اولین بار توانست به کمک تصویر علل تجربیدگرایی و یا گرایش آنتی هارمونیک خود را توضیح دهد. به طور مثال نمایشگر سینمای امروز نمی تواند پذیرای موسیقی رمانتیک و عاشقانه در بیان تصویری باشد که شکلی از خشونت توأم با حضور اضطراب را نشان می دهد. او تجربه های بسیاری را در حافظه

می گوید:

- ۱- موسیقی می تواند درک زمانی و مکانی را القاء کند، موضوع با اهمیتی که متأسفانه همه آهنگسازان بدان توجه نمی نماید.
- ۲- موسیقی می تواند حالت های روانی حادث از فیلم را در پس اتفاق صحنه ای توصیف نماید، می تواند در همین راستا تماشاگران را در درک عمیق تر صحنه ها یاری رساند و امکان ظهور نوعی از حادثه را مهیا سازد.
- ۳- موسیقی می تواند احساس تداوم صحنه ها را در دگرگونی ها و تغیراتش زنده نگاه دارد، و می تواند بخش های متقاطع یک موضوع را وحدت بخشد و در بک کلیت غیر متقاطع به گوش و تماشا بگذارد.
- ۴- موسیقی براساس نیاز داستانی و تکنیک های صحنه ای مجبور به نوعی پر نمودن فضاهای غیر موسیقیابی است، ضرورتی که هیچ آهنگسازی تعاملی بدان ندارد.

آثار کوپلاند در عرصه سینما عبارتند از:

1- the City	1939
2- of mice and men	1940
3- our Town	1940
4- the North Star	1943
5- the Cummington Story	1945
6- the red Pony	1949
7- the heiress	1949
8- something wild	1961

بسیاری از آهنگسازان اروپایی در هالیوود سکنی گردیدند، و در صنعت فیلم نام و آثار ارزنده ای از خود بر جای گذاشتند. از آن میان می توان میکلس روزا را نام برد.

Miklós Rózsa در سال ۱۹۰۷ در بوداپست متولد شد. از ۵ سالگی به نواختن ویولن پرداخت و در ۸ سالگی او لین کنسرت خود را اجرا نمود. در نوجوانی به سمت مدیریت انجمان فرانس لیست برگزیده شد و نقش مهمی را در حمایت و معروفی موسیقی مدرن و معاصر خود را به عنده گرفت. در دفاع از نوآورانی چون "بارتوک" و اپسگرانی های

خاصی برای موسیقی فیلم قائل بود و آن را به مثابه یک فرم هنری در نظر داشت. مشارکت او برخلاف همکارانش به سینمای هنری و یا شاید بهتر است گفته باشم هنری تر خلاصه می شد. آثار کلاسیکی Lewis Milestone چون موشها و آدمها (۱۹۴۰) ساخته لوییز مایلستن در طرح ساختمانی سنت از تم های مردمی بهره می گیرد به آن که جایگاه هنر و تعهد خود را نسبت به جمالشناسی نوین فراموش نماید. موسیقی اش در همان جین که مغلوب تصاویر نمی شود، تصاویر را هم مغلوب خود نمی نماید. اینهمانی تصویری و موسیقیابی بیننده را با مفهوم مجموعه مشکله هنری آشنا می کند. با همه شکوهش ساده و روان است. توفین او در این فیلم همکاری با فیلم دیگری چون شهر Thorntown را به همراه آورد. هردو فیلم توانستند توفيق بسیاری نزد تماشاگران به دست آورند. با این همه تا فیلم بعدی شش سال کوپلاند به کار سینمایی دعوت نمی گردد. گفته می شود که بانی های فیلمسازی در هالیوود تنها با آهنگسازانی کار می کنند که در همان کالیفرنیا سکنی گزیده باشند. به نظر می آید که چنین برهانی با همه آن که حقیقتی را در درون خود نهفته دارد تواند همه آن حقیقت را در بر داشته باشد.

به نظر می آید که جان ولیامز آهنگساز فیلم های اسپلیگ در این مورد گفته اش معنی تر باشد. اسب قرمز the red Pony کار بعدی او براساس داستانی از جان اشتاین بن کوضیح روشنی بر این چراها می دهد. کوپلاند که در عرصه موسیقی کلاسیک دارای سبک و نامی است تنها به خاطر و با درکی هنری بر سینما نظر می افکند. در همینجا است که جایگاه هنری او از دیگر همکارانش در عرصه موسیقی فیلم جدا می شود. او به موسیقی سینما عشق می ورزید و این تنها دلیل همکاری او بود. در همین مورد خود او پاسخ روشنی می دهد. "چندی پیش پرسشی از من شد، این که آیا همکاری من با سینما درکی اقتصادی در بی دارد یا خیر؟ و دیگر این که آیا همکاری در چنین ورطه ای تجاری مرا از کارهای جدی باز می دارد یا خیر؟ پاسخ من صریح و روشن بود. گفتم: اگر از دستمزد کمتری نیز برخوردار بودم باز بدین کار می پرداختم، پیشتر آهنگسازانی که به سینما جلب می شوند به خاطر سحر و جادوی سنت که در نوع کار است. فرای موسیقی بالت، اپرا و سیمفونیک این فرم امکانات هنری جدیدی در اختیار آهنگساز قرار می دهد." تنها همکاری او در یک تولید بزرگ سینمایی، فیلمی بود از ساخته های ویلیام وايلر William Wyler به نام the Heiress (۱۹۴۹) که به خاطر موسیقی اش بیننده جایزه اسکار گردید. کوپلاند تجربیات عملی موسیقی فیلم هایش را در موسیقی کنسertی اش به کار می بست. او درباره اهمیت حضور موسیقی در فیلم

پنجمین فستیوال تئاتر ایرانی (کلن)

پنجمین فستیوال تئاتر ایرانی از پانزدهم تا بیست و نهم نوامبر سال جاری، به مدت پانزده روز، در شهر کلن، در چهار گاتر Bauturm، Horizont، Arkadas، Alte Feuerwache فستیوال پنجاه گروه تئاتری از آلمان، ترکیه، کردستان، سوئیس، هلند، انگلیس، آمریکا، فرانسه، ارمنستان، افغانستان، سریلانکا، یونان و ایران شرکت خواهند ورزید و در شش مقوله‌ی تئاتری ذیل به هنرمندی خواهند پرداخت:

- ۱- تئاتر کودکان و نوجوانان ۲- تئاتر موزیکال ۳- پانتومیم ۴- فیلم - تئاتر ۵- رقص - تئاتر ۶- درام

این گروه‌ها از پنج حوزه‌ی فرهنگی، تئاتری انتخاب می‌شوند: الف- گروه‌ها و هنرمندانی که طولانی وی گیر در طول مهاجرت و تبعید به تجربه‌های گوناگون تئاتری - فرهنگی ادامه داده و می‌دهند. ب- گروه‌ها و هنرمندان کارکشنه و بر جسته‌ای که در طول ۲۰ سال اخیر به دلائل اقتصادی، سیاسی و فرهنگی از کار عملی تولید تئاتری، به طور موقت و یا طولانی پرهیز نموده‌اند و اکنون فضای مساعد فستیوال آنان را بر سر شوق آورده است تا به یاری بنشتابند.

ج- گروه‌ها و هنرمندان جوانی که در سال‌های اخیر شکل گرفته و به تئاتر روی آورده‌اند و فستیوال را کانون مناسب و سالمی جهت ارائه‌ی تولیدات و اباحت تجربه می‌بینند.

د- گروه‌ها و هنرمندان مهاجر و تبعیدی جوامع و کشورهای دیگر که با درد و مشکلات مشترکی در آلمان می‌زینند.

ه- گروه‌ها و هنرمندان آلمانی متفرقی که به یاری می‌آیند!

به هر حال، نقطه‌ی قتل و گرددمانی گروه‌های نامبرده شده بر سه محور استوار است:

الف- نقی هر نوع سانسور و محدودیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تزادی به مظور ایجاد فضایی دمکراتیک برای پذیرش افکار و نظرات دیگران، هرچند مخالف

ب- ایجاد پل‌های ارتباط فرهنگی میان مهاجران ملیت‌ها و خلق‌های گوناگون با جامعه‌ی میزبان جهت تفاهم بیشتر

ج- ارائه تحلیل و جستجوی راه حل‌هایی جهت مشکلات عدیده‌ی پناهندگان در سرزمین‌هایی کاملاً پیگانه با آنان

برای کسب اطلاع بیشتر با نشانی، فاکس و تلفن انجمن تئاتر ایران و آلمان تعامل بگیرید.

Tel.&Fax: 0228/256720
Postfach 2604,53016 Bonn

کلاسیک‌های کشورش را به نقد می‌کشید. عازم لایپزیک می‌شد و نزد Hermann Grabner به تحصیل می‌پردازد. پس از اجرای کسرتی در سال ۱۹۲۲ در پاریس در همان شهر اقامت می‌گزیند. در سال ۱۹۳۴ کسرت مشترکی با آهنگساز نامدار عصر خود ارتور هونه گر می‌دهد که توفیق بسیاری برای او به همراه می‌آورد. در صحبتی که با هونه گر داشته است از او چگونگی تأمین زندگی مالی او را جویا می‌شود زیرا خود او به عینه می‌آموزد که توفیق هنری برای گذران زندگی اش کافی نیست. هونه گر همکاری خود را با صنعت نویای فیلم شرط تأمین مالی اش می‌خواهد. روزا تا آن زمان هرگز تصویرش را هم نمی‌نمود که سینما محلی برای فعالیت‌های موسیقیدانان جدی باشد به توصیه هونه گر فیلم بینوایان را که موسیقی اش را او ساخته بود می‌نگرد و بسیار تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد. اما مقاعد به انجام چنین کاری نمی‌شود. طی همین سال ها آثار بسیاری را به روی صحنه آورده. قطعاً بالت مبارز او به مدت دو سال در تماشاخانه‌های لندن به روی صحنه بود. در سال ۱۹۳۷ ملاقاتی با ژاک فیدر Jacques Feyder کارگردان سینما که از پاریس می‌شاختش داشت. فیدر از او دعوت به همکاری برای فیلم without Armor با بازیگری مارلین دیتیوش و روپرت دونات نمود.

روزا در ابتدا این دعوت را نمی‌پذیرد زیرا نمی‌خواست از جایگاه هنر خود را به ورطه هنر تفننی و تجاری در اندازد. خود او خاطره‌اش را در این مورد این چنین می‌گوید.

"هنگامی که ژاک فیدر از من خواست موسیقی فیلم برایش بسازم، تقاضای او را فوراً رد نمودم زیرا نمی‌خواستم موسیقی از انواع رقص های سبک بسازم، هنگامی که او برایم روش ساخت که او نیز دیگر همین را نمی‌خواهد، بسیار متعجب شدم. آن گاه پذیرفتم."

پس از چند کار دیگر در اروپا در سال ۱۹۴۳ قراردادی با استودیو پارامونت منعقد می‌کند و با چند فیلمی چون دزد بغداد و کتاب جنگل و صحراء توانست مهر پیروزی خود را بزند. موسیقی فیلم‌های مهمی را در هالیوود هم چون "بن هور، السید، جویوس سزار را ساخت و آثار ارزشی‌ای نه تنها در عالم سینما بلکه برای موسیقی از خود بر جای نهاد. روزا روفاداریش را به موسیقی کسرتی هرگز از دست نداد. در پایانه دهه هفتاد تصمیم گرفت برای مدتی از کار فیلم کاره گیرد و وقت خود را وقف موسیقی کسرتی نماید. روزا از محدود آهنگسازان کلاسیک و آکادمیک است که به هالیوود روی آورده و توانسته موقوفیت‌های بزرگی را نصب صنعت فیلم و خود نماید.

روزا پس از چند سکته بی در بی از سال ۱۹۸۸ در بستر بیماری تنها به شبدن موسیقی قناعت کرده بود، تا در سال ۱۹۹۵ در گذشت. بخش سوم در شماره بعد ■

فقر، احتضار فضیلت

گفتگو با ناهید زارع درباره مرکز توانبخشی امام علی تهران

ملل همواره از خبرنگاران دفاع کرده. به دنبال اون یک فکسی هم زدم برای خانم کارلا بلانی رئیس یونیسف در نیویورک که از نمایشگاه اول مان در ایران به اسم کودک و آینده دیدن کرده بودند و مفترض شدم که نماینده های شما حق ندارند این چنین حقایق را وارونه جلوه بدنهند و اگر بخواهید در این مورد سکوت کنید ما خبرنگاران چاره‌ای جز این نداریم که واقعاً سازمان ملل را هم در ارتباط با جنایت هایی که به کودکان روا میشنه بطور مستقیم شریک جرم بدانیم. من به هر حال در کشورهای دیگر نبوده‌ام ولی در ایران می دانم که واقعاً سازمان ملل خصوصاً بخش یونیسفش به وظایف واقعی خودش پعنی دفاع و حمایت از حقوق کودکان و مادران نمی پردازد بلکه به بهانه اینکه ما دولت ها را بیشتر تشویق می کنیم به کار خوب در سرپوش گذاشتن حقایق با دولت ها همکاری می کنند. خوشبختانه با عکس العمل مناسبی که سازمان یونیسف در نیویورک انجام داد سه ساعت بعد از اعتراضی که من کرده بودم یک فکسی به ما رسید که سازمان یونیسف در ایران این فیلم را تأیید کرده و در حقیقت این گزارش را واقعی خوانده. من جواب سازمان یونیسف را کمی گرفتم بردم برای نماینده هاشان در ایران و هم چنین بردم برای وزارت امورخارجه و وزارت اطلاعات. و ما از سوی وزارت اطلاعات ممنوع الخروج شدیم. من سعی کردم که یک دیالوگ منطقی با وزارت اطلاعات برقرار کنم و به این ها تفهم کنم که ما الان در دنیا ارتباطات داریم زندگی می کنیم و این که شما بیاین ما را ممنوع الخروج بکنید نمی توانید جلوی انتشار حقایق را بگیرید خوب من با یک فکس با دنیا ارتباط برقرار می کنم احتیاجی نیست که حتی از تهران خارج بشم. ما می توانیم با خبرنگارهای دیگر هم در سایر کشورهای دیگر هم تعاس داشته باشیم من جمله با خبرنگاران بدون مرز. و بعد در طبواعت ایران مرا خبرنگار..... معرفی کردند که اصل این صحت نداشت به خاطر اینکه من تا حالا با هیچ خبرگزاری ای هیچ قراردادی نبستم که خبرنگارشون باشم. من فقط یک گزارشگر بودم که

سینمای آزاد - من چند وقت پیش توی بخش خبری کanal تلویزیون RTL یک گزارش دیدم، گزارش تکاندهنده‌ای که بیش از چند دقیقه هم اینجا پخش نشد و بعد قضیه را پی گیری کردم متوجه شدم که این به هرحال گزارش طولانی تری است که در CNN هم پخش شده و بیشتر جستجو کردم در یافتگاه کاوه گلستان و شما این کار را انجام دادین ولی هیچ انتظار نداشت که شما را اینجا ببینم. نمایش این گفتگو بنشینیم برای این که خوانندگان ما هم آشنا بشن با این کار ببینیم که در چه شرایطی شما این فیلم را ساختین و ..

ناهید زارع - من هم خوشحالم که شما رو دیدم. این فیلمی بودش از یکی از مراکز توانبخشی توی ایران که پشت اقدسیه است در شمال تهران به اسم مرکز توانبخشی حضرت علی علیه اسلام تھیه شده. اینکیزه تھیه این فیلم هم در حقیقت این بوده که وضع نابسامان بخشی از کودکان ایران را می نشان بدهیم که درگیر چه مسائلی هستند. وقتی که این فیلم تھیه شد در آبانه ۱۳۷۵ تقریباً می توانم بگویم ده روز بعد از تھیه این فیلم یک بخش هایی از این فیلم را نشان داد. این فیلم در اصل سه ساعت است که فقط سه دقیقه‌اش توی CNN به نمایش درآمد که تو فستیوال سینمای در تبعید هم، سیزده دقیقه از این فیلم به نمایش درآمد. وقتی که این فیلم تھیه شد دو روز بعدش وزارت امور خارجه من را خواست که در حقیقت اعتراف بکنیم که ما خیانت کردیم به مصالح مملکت که برای من اصلاً قابل قبول نبود چون تصور می کردم که این یک مسئله فرهنگی است که می تواند در ابعاد گسترده‌ای مطرح بشے و در حقیقت بحث های روانشناسی و مددکاری و پژوهش در زمینه مسائل کودکان را سبب شود. ولی متأسفانه چون همیشه سران مملکت ما در جستجوی این هستند که بیینند که چه کسانی امیت مملکت را بایان حقایق دارند یهیم می زندد در روزنامه های ایران این فیلم را فیلمی معرفی کردند تحریف شده و غیر واقعی. بدنبال آن نماینده یونیسف در ایران که متأسفانه همیشه به سازمان ملل گزارش های غیر واقعی می دهد در جراید رسمی ایران ادعا کرد که این فیلم با وجودجه یونیسف ساخته شده و ما حق نداشیم این فیلم را بدهیم به آشوبندهای در صورتی که اصلاً قراردادی با یونیسف بسته نشده بود و ادعای آن ها به صرف این بود که من سه سال تمام با یونیسف بعنوان نیروی داوطلب کار کردم و گزارش هایی را برایشان تھیه کرده بودیم و نمایشگاه هایی را با آن ها گذاشتند بودیم . براساس این ادعا یونیسف هم همصداشد با وزارت امور خارجه و وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی و گفتند که این فیلم تحریف شده است و غیر واقعیه و این مرکز را یکی از بهترین مراکز نگهداری کودکان در سطح جهان معرفی کردند . من بلاعف اصله یک نامه نوشتمن برای خانم سیلواناقو سخنگوی سازمان ملل و نسبت به این جریان اعتراض کردم. خانم سیلواناقو یکی از کسانی است که در سازمان

س - این ها بیشتر به خلیلی از سیاست های فعلی اون ها ارتباط دارد که حتی در مورد سینما هم بکار می رود این ها این مسائل را برای ویترین خارجی خودشون می خواهند که خودشون متمند و پایی بند قوانین اجتماعی قلمداد کنند ولی این ها هیچ کدام برای اون ها در داخل تضمین نیست چون داخل باید همان رفتار اجتماعی خودشون را اعمال بکنند. در خارج یک ژست اجتماعی و امروزی به خودشون بگیرند. درست مثل این کاری که در فیلم می کنند. فیلم ها را به خارج از کشور صادر می کنند اما در داخل برای همان کارگردان ها مصیت های بسیاری فراهم می کنند.

چ - یکی این مسئله هست یکی این مسئله دیگمای هم که ما توی ایران باهاش درگیر هستیم اینه که خود قوانینی که مجلس شورای اسلامی تصویب کرده بعنوان قوانین داخلی باز هم از سوی قانونگذاران و مجریان قانون اجرا نمیشه. برفرض من یک گزارشی تهیه کرده بودم راجع به آلدگی محیط زیست و در اونجا اشاره کرده بودم طبق ماده ۵۰ قانون اساسی که میگه که هر نوع فعالیت اقتصادی و لو به نفع مملکت که مضر برای محیط زیست باشد اکیدا منع هستش باطری سازی نیرو که مال ارتش جمهوری اسلامی هست در سطح هوای هرگز کارهای سیانور بخش می کنه و این کارخانه دقیقاً در مرکز شهر قرار دارد (در عباس آباد). این گزارش را من دو سال پیش نوشتم. وزارت اطلاعات من خواست که این گزارش تو علیه مصالح مملکت بود من گفتم خوب من طبق قانون خودتون عمل کردم تو خود قانون اساسی نوشته انتشار آلدگی هوا منع است. منتهی این ها می گفتند چون باطری سازی نیرو مال ارتش است تو مستقیم به کار ارتش دخالت کردن و این خلاف امنیت داخلی است. یعنی با این جور توجهاتی که می کنند حتی قوانینی که خودشون هم قبول دارند اجرانمی کنند.

س - دو مسئله در این گزارش شما هست، یکی خود این بچه ها نسخه نگهداریشان که خود تصویر باندازه واقعاً کافی گویا و خردکننده است و یکی دیگر پرستاران آن ها. آدم حس می کند که این درد حتی در آن پرستار ها هم هست. یعنی اون ها هم خودشون مصیت دیده هائی هستند آن ها هم به هر حال دقیقاً اسیر همان شرایطی هستند که به اون ها هم تحمیل شده و اون ها هم یک آدم هائی نیستند که در حقیقت غیر عاطفی باشند اما شرایط طوری است که در مسیری قرار می گیرند که همون بچه ها قرار گرفته اند.

چ - من یک چیز جالبی را که برآتون می توانم تعریف کنم، زمانی که ما این گزارش را تهیه می کردیم از سوی کسانی که این بچه ها را نگهداری می کنند با استقبال موافق شدیم. یعنی خود پژشکی که اونجا بود هفده سال هم هستش که در چنین مراکزی کار می کند و پژشک متخصص کودکان است خودش اومد جلوی ما را گرفت و گفتش که اگر شما بخواهید حقایق را وارونه جلوه بدید و این ها را بیان نکین من اصلاً اجازه نمی دهم فیلم بگیریم. با پرستارهایی که اونجا بودند وقتی که دیدند من با معرفی نامه سازمان ملل آدم به طرف ما اومدن و هم چنین منو بغل می کردند که خب پس یکی اومده به وضعیت ما رسیدگی کنه. چون عنوان می کردند که تا حالا صدتاً خبرنگار اینجا اومده ولی آن چیزی که در جراید داخلی چاپ شده همداش می گفتند که وضعیت این مراکز خوب هستش. چیزی که واقعاً در دنیاک بود در کنار دردی که این بچه ها داشتند درد خود پرستارهای این مرکز بود. من با بعضی از این ها که صحبت می کردم یکی از پرستاران این بچه ها می گفتند که برای هفده تا بچه، فقط یک پرستار وجود دارد یعنی بیشتر استفاده نمی کنند تا بول بیشتری نبردازند

چندین سال است دارم تو زمینه مسائل کودکان و زنان ایران کار می کنم و هم چنین بعنوان نیروی داوطلب با یونیسف همکاری می کردم ثمره این همکاری یک نمایشگاه بود به اسم کودک و آئینه که در سال ۱۳۷۴ برگزار شد. برای اولین بار شانزده تا عکاس ایرانی آمدند دوربین های خودشون را زوم کردند روی مسائل کودکان و تضییع حقوق کودکان در ایران که ثمره اش به ظریف من خلی قابل توجه بود به خاطر اینکه اون زمان آقای موریس کوتزن (کوبی تورن) هم در ایران تشریف داشتند تحقیق کنند وقتی که این عکس وضعیت حقوق بشر در ایران می خواستند تحقیق کنند وقتی که را اینشون دیدند توجهشان به رسیدگی به وضعیت حقوق کودکان در ایران جلب شد. توی نمایشگاه بعدی که ما گذاشتیم باز هم به اسم کودک و آئینه با شرح عنوان نوجوانان، بزهکاری و آسیب های اجتماعی که سمعناری هم برگزار کرده بودیم که روانشناسان و حقوقدانان آمدند و راجع به مسائل کودکان صحبت کردند. این نمایشگاه مشخصاً روی بزهکاری و مواد مخدر، درگیری کودکان ایران با مواد مخدر بود. همزمان با این نمایشگاه این فیلم مرکز توانبخشی حضرت علی هم تهیه شد. ما مجاز گرفتیم از وزارت ارشاد که این فیلم را همین (فیلم سیزده دقيقه ای را که شما در چشواره سینما در تبعید مشاهده کردید)، به نمایش بگذاریم متأسفانه بعضی از کسانی که در انجمن ملی حمایت از حقوق کودکان بودند مخالف نمایش این فیلم بودند جون فکر می کردند که این یک حرکت سیاسی خواهد بود در حالیکه من می گفتم که هر حال ما مسائل کودکان را نمی توانیم جدا از مسائل و قوانین کشور بررسی کنیم یعنی که ما میگیم حقوق کودک این مربوط میشه به قوانین موجود در داخل ایران و قوانین هم خوب قانونگذارانی می نویسند که در مجلس شورای اسلامی حضور دارند و خواه ناخواه ما برخورد با آن ها داریم یعنی اگر بخواهید از این را ویه نگاه بکید مانمی توانیم این انجمان را یک انجمان غیرسیاسی قلمداد کنیم با اینکه در اساسنامه این انجمان آمده، این انجمان، انجمان مستقل و غیرسیاسی و فرهنگی است اما مسائل کودکان ایران صرفاً مسائل فرهنگی نیستش بلکه مسائل حقوقی را نیز شامل می شود و این مسائل حقوقی هم ربط پیدا می کند به قوانین کشور خصوصاً اینکه دولت جمهوری اسلامی در سال ۱۳۷۲ به کنوانسیون حقوق کودک پیوسته و معنای پیوستن به کنوانسیون یعنی اینکه قوانین را یا مفادی که در اساسنامه کنوانسیون هست دولت ها مجبور هستند و متهد هستند که اجرا بکنند و ما اعتراض داریم به این که چرا وقتی که به کنوانسیون می پیوندید قوانین آن کنوانسیون را اجرا نمی کنید. خب با تبصره هایی که متأسفانه دولت ها برای کنوانسیون ها می گذارند اینکه بهله ما قوانین کنوانسیون را اجرا می کنیم متنه با توجه به فرهنگ غالب بر اجتماع.

س - که در حقیقت به نظر من این خودش یک سربوشی است برای اینکه بتوانند آن معایب اجتماع که در اثر سیاست های دولت هاست از ذهن ها دور کنند.

چ - دقیقاً همین طور است به خاطر اینکه بینید توی کنوانسیون حقوق کودک، کودک از زمانی که هجده سالش میشه دیگه کودک محسوب نمی شه ولی در قوانین ما یک دختر بچه ۹ ساله و یک بسر بچه ۱۴ ساله دیگه کودک محسوب نمی شه یک فرد بالغ محسوب میشه یعنی اگر یک دختری فرضاً یک تکه نانی بزرگ دیگه کودک نیستش دست او را قطع بکنند و این اصلاً با اصول کنوانسیون در تناقض آشکار است و ما باید یک برخورد جدی روی این مسائل داشته باشیم یا دولت این کنوانسیون را قبول دارد و باید اجرا بکند یا قبول ندارد نباید امضایش بکند.

زاهدان زفته بودیم خونه یک کسی که خیلی فقیر بودن پدر و مادر داشتن مواد مخدر استعمال می کردن (هروئین) و یه مرد نره غولی هم روی یه بچه پنج ساله افتاده بود و به او تجاوز می کرد. برای من خیلی این صحنه وحشتناک بود یعنی شده یک کابوس. به قول آقای احمد شاملو که فقر اختصار فضیلت میشه که پدر و مادر تن میدن به این که راحت بچه شون جلوی چشم های خودشون مورد تجاوز قرار بگیره تا اونا مواد مخدرشون تأمین بشه. من به یکی از این کسانی که در فروش مواد مخدر بود پرسیدم که بغل خونه شما کمیته هست آیا شما از کمیته نمی ترسین؟ گفت چرا بترسیم اگه اونا هم بیان ما به اونا هم مواد مخدر می فروشیم یعنی یکی از مشتری های دائمی ما همین کمیته چی ها هستن. متاسفانه این مسائلی هستش که در ایران وجود دارد. نه تنها توی ایران بلکه توی سیاری از کشورهای توسعه نیافته وجود دارد و صاحبان سرمایه ایطورو حقوق کودکان و زنان را ضایع می کنن برای این که به سرمایه بیشتری دسترسی پیدا بکن.

س - وقتی مقامات رژیم و مطبوعات قلم به مزد علیه شما یاوه سرایی می کردنند ماعکس العمل تند نشان دادیم. متنه حساسیت هابسیار کم شده و بیشتر فکر زدویندهای خودشون با وضعیت جدید در ایران هستند. اما به هر حال ما خوشحال هستیم که شما توانستید به یک شکلی از ایران بپرسیدن بیان و اینجا با ما هستید.

ج - خیلی ممنون. ولی من خیلی دوست داشتم به یک نکته‌ای اشاره کنم وقتی که این مسائل توی ایران اتفاق افتادش من به وزارت اطلاعات گفتم اصلاً هم مانیستیم که شما به ما می گید خان و جاسوس و این ها. مهم اون بچه هاستند یعنی آیا با گفتن این که ما خائنهای می تونید روی این حقایق سرپوش بگذارید. من بلاfaciale یک نامه نوشتم در جواب کیهان هوانی که مارو خانم معرفی کرده بود و گفته بودش که این مرکز یکی از بهترین مرکزه. به گفته، البته نقل قول از آقای دکتر حسینی مدیر برنامه های صندوق کودکان سازمان ملل این نامه رو هشتاد و دو تا کسی گرفتم و فرستادم برای تمام روزنامه ها و مجلات ابوزیسیون و غیر ابوزیسیون. هیچکدام از این ها متن نامه من رو چاپ نکردن با این که این متن باید طبق قوانین مطابعاتی چاپ می شد. یکی از این مجلات ابوزیسیون یک ورقه‌ای رو به من نشون داد که از سوی وزارت اطلاعات برآشون اومده بود که در اون نوشته بود که اگر هر مطلبی از سوی ما دوخبرنگار چاپ بشه مجرور انتشارش رو میگیرن. همون زمان آقای دیوید هرسن اومد ایران که یک روزنامه نگار واقعاً متبر جسته و گزارش هاشون بیشتر در زمینه این جور مسائل خصوصاً در خاورمیانه هستش. وقتی که من با اینشون داشتم صحبت می کردم بسیاری از روشنفکران داخل ایران که می گفتند که این کار فوق العاده خطرناک و شما حتی جلوی کار مارو دارید می گیرید. من به این ها گفتم که شما چه کار مثبتی دارید می کنید که ما جلوی کار شما را گرفتیم شما با این نوع برخوردهای سازشکاران در حقیقت جلوی بیان حقایق را دارید می گیرید یعنی ما نه تنها با وزارت اطلاعات درگیریم ، با دولتان خودمون هم درگیریم که میگن که تو چرا انتقاد می کنی؟ تو چرا اعتراض می کنی؟ تو بیا سرپوش بگذار روی تمام این مسائل. این دیگه برای من قابل تحمل نیست.

- سپاسگزاریم.

۱- این متن را فرجهان میری از روی نوار پایده کرده است.

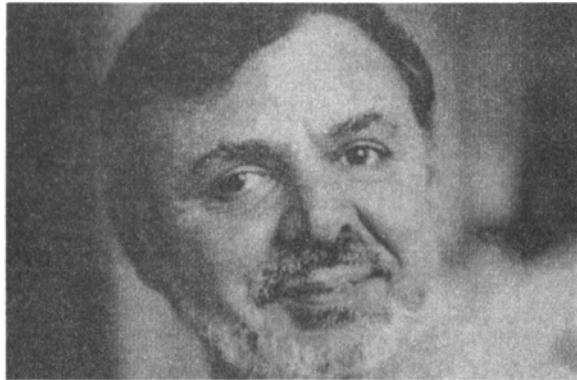
دستمزدی هم که به این پرستارها می دادند با این که در این گونه مراکز این ها پازنده تا هفده سال سابقه کاری داشتند بسیار ناچیز بود. می گفتند ما می آئیم هفت صبح تا هفت شب و حقوق ماهانه ما پازنده هزار تومان در ماه است و یکیشان می گفت خب من دوازده هزار تومان کرایه منزل میدم و چهارتا بچه یتیم دارم و درحقیقت برای من واقعاً خیلی دشوار هستش با سه هزار تومان با چهار تابجه یتیم بخواهیم زندگی کنیم ولی من انقدر علاقمند به این بچه ها هستم و انقدر با درد این ها آشنا هستم و درد آن ها را درد خودم می دانم که باز هم میام توی این مراکز کار می کنم. یعنی واقعاً تمام کارکنان اونجا به استثنای آقای امیری که مسئول بهزیستی بودند همه توی یه شرایط وحشتناک بودند.

س - آیا در دیگر زمینه های اجتماعی پژوهش های دیگری داشته اید که به صورت فیلم دربیاد؟

ج - بله. ما از زندان های کودکان عکس ها و فیلم هایی تهیه کردیم که من امیدوارم که زودتر بتوانیم این ها را خارج کشور به نمایش بگذاریم. شرایط بچه ها توی زندان های دارا تأدیب و مراکز، امشش مراکز تعلیم و تربیتی انقدر وحشتناک که اصلاً آدم باورش نمیشه. یعنی من که خودم یک بچه هشت ساله دارم یک پسر هشت ساله نمی توانم تصور کنم که بچه من می توانست یکی از اون بچه ها باشه. این جا بچه‌ای بودش که به خاطر دزدیدن بیست تومان پول از جیب نامادری خودش محکوم به زندان شده بود و جریمه‌اش هم بیست هزار تومان بود و دادگاه رأی داده بود که اگر این بچه نتوونه یا بستگانش نتونه که این بیست هزار تومان را پردازن ایشون حبس خواهد داشت. عکس هایی که ما تهیه کردیم نشون می دادش که این بچه هفت ساله را یا نظری این ها را درستند زدن، سرشنون را تراشیدن، لیاس زندانی نشون کردن و با پلاکاردی که عموماً زندانی ها به گردنشون آویزان می کنند که ازشون عکس میگیرن از این بچه ها هم به این شکل عکس گرفته بودن یعنی یک تحریر واقعی و این رو اندخته بودن توی یک سلول یک متر در یک متر با یک در آهنه بزرگ. خوب شما نشود بکنی که وقتی که بچه های میرن توی این مراکز که امشش هم هست تعلیم و تربیت چندین سال هم بموون وقتی وارد جامعه میشن، یک بزهکار حرفة ای در میان چون در این مراکز نه تعلیمی وجود دارد و نه تربیتی، تنها چیزی که حاکم هستش هرچه بزهکار(تر) کردن این بچه ها و تعلیم در بزهکاری این بچه ها هستش.

فیلم هایی هم تهیه کردیم در ارتباط با مراکز قالی بافی در ایران. متأسفانه سال گذشته روزنامه همشهری که یک روزنامه دولتی هستش با افتخار اعلام کرده بودش که یک دختر بچه هفت ساله استاد قالی بافی شده. این یک نگ آشکار هستش. برای همین ما تصمیم گرفتیم برمی از این مراکز فیلم هایی رو عکس هایی رو تهیه بکنیم و اعتراض کردیم که خوب این بچه هفت سالشنه از چند سالگی روی دارقالی نشسته باشه و روزی چند ساعت نشسته باشه که در سن هفت سالگی بشه یک استادکار؟ یعنی این بچه نه می توانسته مدرسه بروند نه ساعت تفریح داشته باشه. یعنی تمام امکاناتی رو که یک بچه باید ازش برخوردار باشه بطور طبیعی از او گرفته بودن و اینو نشونده بودن بای دارقالی که برآشون قال یا به این ها بیرن به قیمت کلان بفروشن.

فیلم هایی هم تهیه شده در ارتباط با کودک و مواد مخدر. ما رفیم زاهدان همچنین در جنوب شهر تهران. شاهد بودیم که بچه ها بطور مستقیم در فروش مواد مخدر دخالت دارن. از این بچه ها استفاده می کنند برای خرید و فروش مواد مخدر و متأسفانه توی این کار تجاوزهای جنسی هم به بچه ها انجام میشه یعنی چیزی که من خودم بطور عینی شاهدش بودم. در

خبر آور دند

سهراب در گذشت!

نمود. در جستجوی تهیه پول و ارسال آن برای درمان سرطان نایبوده دهباشی به هر حقارتی تن می سانی. و این امّا در زمانب بود که زیست فردای خود او ناممکن می نمود.

آری سهراب تلخ سینما و بد زبان از پاکدل ترین ها بود. از توفيق دیگران شاد می شد حتی اگر انکار خود را در پس پرده ها مبنای همان توفيق می یافتد.

در همین چندروزی که از مرگ سهراب گذشت چند نوشته ای در یادبود او نگاشته شده است. اکثر همین نوشته ها اصرار دارند تا تعابیر همچون وصیتی بر اذهان بنشانند. سهراب در نقدو معرفی هترمندان مورد نظر این نویسنده گان هرگز آنان را در مقیاس گسترده تاریخی و جهانی سینما مورد مذاقه قرار نداده بود. او مخلباف را به نسبت نادانی هاشمی می ستد، می ستوش زیرا توانسته بود از جهل مرکب دریچه ای به سوی روشنی زندگی هنری خود بگشاید. او به خوبی این کاشفان دیر رسیده به سو سوی روشنی را از آفتاب تمیز می داد. او جهان سینما را به عنوان یکی از سامان دهندگانش به خوبی می شناخت و اگر قضاوی را از او به عاریت گرفته می شود تا بر معجزات امامانه عصر توحش فرهنگ ایرانی افرون شود. همانا معرف و ازگونی و جعل معرفت سهراب بیش نیست. سهراب در عالم سینما فرزانه تراز این بود که این گونه به شناسایی و باز نگری بر اندیشه جمال شناسانه اش دست برد. می گفت یکی از شرایط حضور سینمای جمهوری اسلامی در فستیوال مسکو شرط انکار و عدم حضور من می بود. این را یکی از کارگزاران آن فستیوال به سهراب گفته بود. او به خوبی می دانست که بسیاری از جواز همین فستیوال ها ساخته و پرداخته دولت هاست و هیچ گونه تعابی هنری را در بی ندارند.

سهراب شهید ثالث چهره ای سرشناس در جهان سینما بود. بیش از آن که جمهوری اسلامی کاشف سینما و فستیوال های آن گردد. سهراب

در تصویرهایی از خاطراتمنان درافتادم، چیزی شکست در درون و اشکی بر گوشش چشم، میان بودن و رفن، شاید اندیشه می کرد، شاید هراسی از پیمودن راهش بود، شاید.....، تلخ خندی چونان رقصی بر لبان پایانه آن مانده گاری نا پایدار شد. چشم هایم را بستم و در سینما پارادیسو خود را یافتم. بر پرده سینما سهراب نشسته بود، میزی میانم ام زیبایان دو استکان و یک بطی مشروب و لحظه های گفت و شنود بود. و فضا پر بود از درد سیگار. پکی بر سیگار زد و گفت: این فیلم را نگاه کن حتماً در لحظاتی از آن خود را باز خواهی شناخت، آن گاه در پس غلظت دود رفت و محو شد.

سهراب همیشه تنها بود، از آن تنها مانده گانی که از چگونگی بود خود چندان دل خوشی ندارند، امّا از هر دگرگونی نیز در هراسند. تنهایش با تداوم بیکاریش نمایان نر می گشت، و سقوط در سراسیبی خویشتنی مأیوس را در هول قوت می بخشید. سینما جان و جهان او بود، جانی که پایانه دم و بازدم اش را هوابی غیر می بلعید. فیلمنامه هایش را می نوشت تا زندگی را بیانگار، و بودن را در آینه تصویر دیگربار بیازماید، انتظار جانش را می ساند، میان بودن و نبودن میان باور و ناباوری تهی می شد، درد را می نوشید تا بر گستاخی ش بیافراید، و از پس آن هر روز تنهایتر می شد، تا آن که خویشتن خویش را نیز در کوچه پس کوچه های زندگی گم نموده بود.

جهان پیرون از خویش را میان بود و نبود تقسیم کرده بود، جهانی از تلاش و امید که ارمغان زندگی می آورد و جهان دیگری که مرگ را با همه ترسان بودنش می کاوشید. هم نشینانش هم بر این اندیشه منشعب بودند.

سهراب پاکدل و ساده دل بود. ایمانش بر درستی ها زودباورانه بود. نادرستان نیز از این گذرگاه بهره ها برداشت. مصاحبه اش با مجله گلک و اصولاً هم سخنی اش با دهباشی از همین باورش برآمد. ساعت ها در راه علاج بیماری دروغین دهباشی با دکترش در پرآگ صحبت می

می کنم که حتی خیلی به تهیه کننده تلویزیون برخورد و گفت که: این کارها جیه، ما در اینجا خارجی کُشی نداریم، ما ضدخارجی نیستیم. درست دو ماه بعد از این که فیلم تمام شد آنرا در قسمت جنبی فستیوال "برلین" نشان دادند. مثل "یک اتفاق ساده" که در آن زمان در قسمت جنبی بود.

- من اگر یک فرد را می گیرم و رنجش را نشان می دهم آنرا به عنوان یک پدیده از میان همه می گیرم. یعنی این یک نفر نماینده درد دیگران هم هست و ما به اندازه کافی در زندگی مان - فرق نمی کند آدم کجای دنیا زندگی کند - نمونه های درد را می بینیم. بعضی ها این درد را قوت می دهند. بعضی ها نشان نمی دهند. بعضی ها هم هستند که چون مال و ثروت زیاد دارند به نظر می رسند که درد و رنجی ندارند. این هم به نظر من درست نیست.

- بیینید، از روز اول که می خواستم در کار سینما درس بخوانم همه می گفتشند چرا می خواهی فیلمند دار شوی و خیلی به من بر می خورد. می گفتند: من نمی خواهم فیلمند دار بشوم، می خواهم کارگر دان بشوم. وقتی به ایران برگشتم اول مدتی بیکار بودم. بعد که کار پیدا کردم مادرم روزی ده تومان پول توجیهی به من می داد. پدرم ناراحت بود که من کارگر دان شده ام.

- نمی توانم بگویم در بچگی مان بدبخت بودیم با خوشبخت. بچگی همه آدم ها در ایران، حتی بچگی مادر من که در اینجا نشسته است بیهوده بود. یک بار در زمان شاه با من مصاحبه ای در مجله رودکی کردند و من به طنز و شوخی گفتند: در زمان تحصیل، ساعت ده شبکه کاکائو می آوردند، بعد آب پرتهال می خوردم. بعد پدرم و مادرم من را به اپرا می بردن - آن موقع اصلاً اپرا نبود - و از این حرف ها.

چند نفر خوانده بودند و متوجه نشده بودند که من اینها را دست انداخته ام. بچگی من به خوانند، به یادگر فتن زبان، به مدرسه رفتند و عشق به سینما گذشتند. ولی سینمای آن زمان سینمای دیگری بود. استادان بزرگی مثل ویسکوتی، بونوئل. من زیاد طرفدار هیچکاک نیستم، طرفدار جان فورد هم نیستم. به نظر من جان فورد آدم فاشیستی بود راجع به سرچوست ها. کارگر دان های خوب کلامیک بسیار زیاد بودند و آن سینما مُرد و ما توانستیم آن سینما را به عنوان میراث هنری نگهداریم.

- کار سینما مثل تجربه شخصی در زندگی است. تجربه ای که هر کس باید زیر پوست خودش لمس بکند. ولی شما اگر حتماً اصرار دارید من می گویم مشله ساخن فیلم به خصوص در ایران برای همکاران جوان ایرانی مثل "افسانه سیزیف" کامو می ماند. باید همیشه فکر کنند یک سنگ بزرگی بر روی دوشهان است و خدابان اینها را نفرین کرده اند و این سنگ را باید ببرند بر روی قله کوه. این سنگ در لحظه آخر از پشتستان می افتد و به پایین می غلطد. باید

به دریافت مهم ترین جوایز سینمایی آن هم بدون حمایت دولتی و ارشادی نایل شده بود. پس چگونه بود که غرور ملی بر نیانگیخته بود؟

در مجلسی در رویارویی با منتقد هنری نوبایی به او گفتم میدانی مشکل ما با شما در چیست؟ در گستره شناخت شماست. پیوند و پدیداری تاریخی شناسایی شما از هنر و از تاریخی است که جمهوری اسلامی برای شما بر نوشته است. اگر شما را معرفتی بر فرهنگ این مرز و بوم می رفت این گونه خود را در برابر این های و هوی نمی باختند.

اگر سهراب ها، پژمان ها، استوارها را می شناختند، تکیه ها و دسته های سینه زنی محسنی کیا هی، و حسینیات این گونه با چاشنی حقارت اور غرور ملی همراه بود. آن گاه می دانستند خانه به یغما رفته دوست کجاست و سرود بدرقه راه جانیان پاسدار را بر قلوب بی معرفتگان نمی نشاندید.

آری سهراب سال هاست که در گذشت بود و چه بیشمارند سهراب ها. در آخرین دیدارمان ویدئویی به من هدیه نمود و توصیه نمود آن را نخست در تهایم بنگرم. پرسیدم کار توست؟ پاسخ داد نه، اما سرگذشت همه ماست. با دیدنش لحظاتی از خودت را خواهی یافت. در سینما پارادیسو بر پرده تصویر سهراب نشسته است، میزی میانمان میزبان دو استکان و یک بطری مشروب و لحظه های گفت و شود.....

در آخرین گفت و شنودهایمان سهراب از من رنجید و دیگر نخواست مرا بینند. و من نیز او را به حال خود رهایش کردم و دیگر نیافتم ش. آه که دلم نگ است.

اندیشه های سهراب

- من بیشتر معقدم که زندگی ما را دست می اندازد. یعنی ما در مقابل چرخ زندگی در حقیقت آدم های ضعیف و در عمل عاجز هستیم. زندگی آن کاری را که خودش بخواهد با ما می کند. منظورم قسمت و سرنوشت نیست. چرا که به سرنوشت و قسمت اعتقاد ندارم. ولی زندگی را به تمسخر نمی گیرم. چیزهایی در زندگی هست که دست ما نیست. نه به حافظ قسمت و سرنوشت و خدا. بلکه چیزهایی هست که نمی شود مسخره کرد. زندگی جدی تر از آن است که مورد تمسخر قرار گیرد.

- آلمان ها الان دارند سعی می کنند رل آمریکای دوم را بازی کنند. تا آمریکا به جای نیرو می فرستند اینجا دعوا در می گیرد که چرا هزار پانصد سرباز هم ما نفرستیم. در صورتی که مطابق قانون اساسی آلمان اینها حق ندارند سرباز مسلح به جای بفرستند. قانون اساسی آلمان تغییر نکرده، دیوار افراحته ولی قانون اساسی که نیفتاده.

- بعد از "اتویا" در سال ۱۹۸۳ فیلمی به نام "گیرنده ناشناس" ساختم که در حقیقت در آن زمان اشاره به خارجی کُشی در "آلمن"

- دو مرتبه سنگ را بالا برند و باز این ماجرا تکرار می شود. اگر می خواهند واقعاً سینمای جدید و خوبی سازند باید به قضیه تن پدهند.
- اخیراً به جای خواندن روی مردم مطالعه می کنم. یعنی بیشتر در زندگی مردم می روم. ادبیات، دیگر به من دلگرمی نمی دهد، به خصوص ادبیات نوین آلمان. تنها لودویگ فلیس است که من از سه تا از رمان هایش فیلم ساخته ام و به کارهایش خیلی علاقه دارم.
- "چخوف" مراد و مرشد من بود. او هزار نامه نوشته است. من تمام نامه هایش را خوانده ام. و این تنها فیلمی است که بدون سناپیو ساختم. بارها در مصاحبه های مختلف در اینجا گفته ام که راجع به "چخوف" حرف زدن خیلی سخت است. "چخوف" مثل عشق بزرگ و مقدسی می ماند که نمی شود راجع به آن حرف زد. آدم وقتی حرف می زند قضیه لوث می کند. من این فیلم را بدون سناپیو فیلمبرداری کردم و بعد بر اساس فکرهایی که داشتم به این نتیجه رسیدم که اگر اینها را بگیرم و بهم بجسبانم، آن چیزی که دلیم می خواهد می شود.
- برای مفهوم تعهد این است که سینماگر، و هرمند در هر شاخه ای هتری، احساس مشغولیت کند. احساس کردن تنها - البته علاج درد نیست! هرمند باید بر مشغولیت خود واقع باشد و خود را مستحول بداند. برای مردم و جامعه کار کند، بیافریند. چرا که او نماینده ای اجتماع و جامعه ای خویش است. این فاجعه را که امروز در سینمای ما تعهد می نامند، من به زبان فارسی "خیانت" اسم می گذارم. خیانت به توده ای رنج کشیده و ستم دیده ای که یکی از روزنه های امیدش، کار هرمند و محصول این کار است. در خدمت ارتعاع کار کردن و به دوام آن پاری دادن، از او پشتیانی کردن، جیوه خوار چین حکومتی بودن و سلاحی و جنگ را تشویق کردن و آن را تعهد نامیدن دیگر بی شرمی و وقار است.
- ## کارنامه سینمایی سهراب شهیدثالث
- ۱۳۲۳/۴/۷ تولد تهران
- تحصیلات ابتدایی و متوسطه نهران
- ۱۹۶۳-۱۹۶۶ تحصیلات فیلم. وین. اطربیش
- ۱۹۶۶-۱۹۶۸ کسررواتوار مستقل سینمای فرانسه. پاریس
- ۱۳۴۸-۱۳۵۲ ۲۲ فیلم کوتاه و مستند برای وزارت فرهنگ و هنر جایزه برای فیلم "آیا...؟"
- ۱۳۵۳ جایزه جشنواره فیلم کودکان و نوجوانان برای فیلم "یک اتفاق ساده"
- ۱۹۷۴ جایزه در موزه هنرهای مدرن نیویورک برای فیلم "یک اتفاق ساده"
- ۱۹۷۴ جایزه خرس نقره ای جشنواره برلین برای "طیعت بی جان" و
- جایزه مجمع منتقدین فیلم و داوران پرتوستان در همین جشنواره ۱۹۷۴-۱۹۷۵ جایزه HUGO جشنواره شیکاگو برای فیلم "زمان Reife Zeit" بلوغ
- ۱۹۷۵ جایزه مجمع منتقدین فیلم جشنواره برلین برای فیلم "در غرب"
- ۱۹۷۶ جایزه جشنواره لندن
- ۱۹۷۷ جایزه بهترین فیلم در جشنواره لندن برای "خاطرات یک عشق"
- "Tagebuch Eines Liebenden"
- ۱۹۷۸ ساخت فیلم "معطيات طولانی لوت آیزسٹر Langer Urlaub von Lotte Eisner"
- ۱۹۷۹ ساخت و نمایش فیلم "نظم" Ordnung
- ۱۹۸۰ سه جایزه طلا برای فیلم "نظم" Ordnung
- ۱۹۸۰ ساخت فیلم "آخرین تابستان گرایه شاعر" Grabbes Letzter Sommer
- ۱۹۸۱ ساخت فیلم "Ein Leben" Cechov محصول مشترک آلمان فدرال - فرانکفورت
- ۱۹۸۲ جایزه بهترین فیلم سال از طرف آکادمی هنرهای تجسمی برای فیلم "اتوپیا" Utopia
- ۱۹۸۳ ساخت فیلم "گیرنده ناشناس" Empfänger Unbekannt
- ۱۹۸۴ ساخت فیلم "درخت بید" بر اساس داستانی از چخوف
- ۱۹۸۴ عضو افتخاری آکادمی هنر آلمان
- ۱۹۸۵ ساخت فیلم "فرزنده خوانده ویرانگر" Wechsel Baig
- ۱۹۸۶ ساخت فیلم "چیز موهومی به نام عشق" Ein Unding der Liebe
- ۱۹۹۰-۱۹۹۱ ساخت فیلم "گل های رُز برای آفریقا" Rosen für Afrika
- ۱۹۹۲ جایزه بهترین سناپیو و کارگردانی سال آلمان برای "گل های رُز برای آفریقا"
- ۱۹۹۸ جمعه ۲ جولای - آمریکا - شیکاگو - درگذشت مرور بر آثار :
- ۱۹۷۸ در سینماتک فرانکفورت
- ۱۹۷۸ بزرگداشت در سینماتک فرانسه
- ۱۹۷۸ بزرگداشت در فستیوال لندن
- ۱۹۷۹ مرور بر آثار در شیکاگو
- ۱۹۸۱ بزرگداشت در فستیوال اسپانیا
- ۱۹۸۳ بزرگداشت در سینماتک فرانسه با همکاری ایستینتو گونه

کنفرانس بنیاد پژوهش ها، بانوی اردیبهشت

و سینمای جمهوری اسلامی

در جریان برگزاری نهمین کنفرانس سالانه پژوهش های زنان ایران در واشنگتن آخرین کار رخshan بني اعتماد سینماگر مقیم ایران با نام "بانوی اردیبهشت" نمایش داده شد. از آذر درخشنان (عضو کمیته ۸ مارس) و پروانه بکاه دو مطلب جداگانه پیرامون این فیلم دریافت کردیم که در گزارش آذر درخشنان به دیگر برنامه های بنیاد نیز اشاره شده است. ما برای این که خوانندگان با فضای کلی کنفرانس، برنامه ها، نحوه برگزاری آن نیز آشنا شوند در این شماره مستحب بعض هایی از گزارش آذر را نقل می کیم و در شماره بعدی بررسی پروانه از فیلم بانوی اردیبهشت را چاپ خواهیم کرد.

آذر درخشنان

مبارزه علیه بی حقوقی خویش و سایر اشکال ستم فراخواند. او گفت اینک وظیفه ای تازه ترا! به امید آن که از این پس هیچ ندایی در هیچ گلوبی خفه نشود. و هیچ دستی بر دهانی مهر خاموشی نزند و هیچ کلمه حقی چون کوتور در خون تپد و هیچ زندانی، میان گفشار صادقانه مردم با مردم دیوار نکشد و هیچ زبانی به جرم سخن گفتن بربده نشود".

نمایش گاتر مرغ سحر تشویق بسیاری از حضار را برانگیخت. مرغ سحر روایت سه نسل زن مهاجر است. گفتوگوی این سه نسل و اختلاف نظرات و نزدیکی های آن ها را بازگو می کند. در این روایت نشان می دهد که گویا نسل گذشته از زندگی عاطفی و زناشوی خوی برخوردار بوده است. بازی خوب و هنرمندانه و هم چین موضوع ملموس نمایش باعث تشویق بسیار آن ها شد. سپس برنامه با آوازخوانی زیبا شبیازی به پایان رسید.

در پایان شب اول در اعتراض به سنگسار در ایران یک نمایش کوتاه در بیرون محوطه کنفرانس اجرا شد و بسیاری با روشن کردن شمع در این برنامه شرکت کردند.

در دومین روز برنامه با پایان بنیاد توسط گلنائز امین آغاز شد. او در پیام خود ضمن تجلیل از مبارزات تجدد خواهانه زنان در دوران مشروطیت به نقد دیدگاه های پس امدادنیسم و نسبیت گرایی فرهنگی پرداخت و اشاره کرد که این جریانات می کوشند جهان بینی های ماقبل مدرن و به ویژه مذهب را با فمینیسم و مبارزه تساوی طلبانه زنان آشتبی پذیر و همخوان و اعتماد کنند. سپس هایده مفیشی سخنرانی خود را تحت عنوان "زنان، تجدد و اسلام سیاسی" آغاز کرد. او صحبت از دو نوع برخورد به اسلام کرد: اسلام سیاسی و اسلام توده ها. علاوه بر آن او فمینیست های اسلامی را نیز به دو دسته تقسیم نمود: کسانی که در حکومت هستند و به نظام سیاسی موجود مشروعت می

گزارشی از نهمین کنفرانس بنیاد پژوهش های زنان ایرانی در واشنگتن دی سی

نهمین کنفرانس سالانه بنیاد پژوهش های زنان ایران در شهر واشنگتن با موضوع "زن ایرانی و مدرنیته" در تاریخ ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ زوئن ۱۹۹۸ برگزار شد. بنیاد پژوهش های زنان از آغاز فعالیت خود در سال ۱۹۹۰ محلی برای ابراز گرایشات اجتماعی سیاسی مختلف زنان بوده است و این موضوع خود به رشد و خلاقیت و پویایی مباحث آن کمک کرده است. پس از پیام کمیته اجرایی کنفرانس مراسم معرفی "بانوی برگزیده" با سخنانی از جانب خانم عاطفه گرگین و سپس فرزانه میلانی آغاز شد. میلانی با کلامی شعرگوئه از فراخی، صراحت، بی پردازگی شعر سیمین بهبهانی سخن گفت و جهان شعری اورا ستود. او گفت شعر سیمین بهبهانی بی عدالتی، استبداد و تعصب برnmی تابد، شعر او تجدد و سنت را با هم پیوند داده است. متأثر از وقایع زمان، از زمان و مکان فراتر می رود. شعر سیمین از دل برخاسته و لاجرم بر دل می نشیند.

سیمین بهبهانی پس از دریافت لوح بنیاد پیام خود را داد. سیمین بهبهانی از کاستی های حقوق زنان در دوره های اخیر صحبت کرد و معتقد بود که فعالیت زنان در ایران و پشتیانی زنانی ایرانی در خارج از کشور دست به دست هم داده و نهالی را کاشته که به زودی نمر خواهد داد. هررا که در برابر قامت برآفراخته زنان ایرانی در داخل و خارج جز تسلیم راهی باقی نمانده است. وی زنان را به مقاومت و

بعدی آن ها گذاشته شد، باعث کمرنگ شدن پیشکسوتی آن ها در عرصه های مذکور شد. آنان توانسته بودند تحصیلات عالیه خود را در رشته های مختلف ادامه دهند. در پایان این روز برنامه های هنری از ساعت ۸ تا ۱۰ شب برگزار شد. برنامه شامل رسیتال پیانو توسط خانم برکشلی و هم چین نمایش شعر "زن" اثر برتونوری علاء بود. و سپس برنامه رقص بر اساس قصه مارال از داستان "کلیدر" نوشته دولت آبادی بود که توسط گروه هنری از کانادا اجرا شد.

روز یکشنبه صبح ساعت ۹ برنامه با نمایش فیلم رخشنان بهی اعتماد به نام "بانوی اردیبهشت" آغاز شد. فیلم ماجراهی زنی است روشنفکر و از طبقه مرغه جامعه و دارای موقعیت خوب اجتماعی. فروغ زن کارگردانی است که از شوهر خود جدا شده و پسری جوان دارد. او سردرگم بین وظایف مادری یا عشق مادری و نیازهای عاطفی خود به عنوان یک زن می باشد. پسر جوان او به شدت وابسته به مادر است و حاضر نیست مادر بخشی از احساسات عاطفی اش را با مرد دیگری تقسیم کند. دکتر رهبر مردی است که فروغ به او دلسته است و ما اورا در فیلم نمی بینیم و فقط صدای پامبرگونه او را می شنیم، که با سخنان آیه گونه اش می کوشد فروغ را از سر در گمی در آورد و توجه او را بخود به عنوان یک انسان و پاسخ های عاطفی اش جلب کند. بالاخره وقتی جامعه مردم‌سالار باشد، باز هم مردی است که زن را باید تشویق به پاسخگویی به نیازهای عاطفی اش بکند!

فروغ برای تهیه فیلم "مادر نمونه" زنان مختلفی را انتخاب می کند. مادری که فرزندش در جنگ کشته شده است و از اندوه فرزند روزها را در بهشت زهرا در کنار سنگ قبر فرزند بسر می برد. و مرگ او را باور نمی کند. مادری که فرزندش معلوم جنگی است و شب و روزش را در کنار فرزند و انجام کارهای او لیه او می گذراند. مادری که کارگر است و با سختی فرزندان خود را بزرگ کرده است و حالا یکی از فرزندانش به حرم قاچاقی در زندان است و حاضر نیست مادر را بینند چون فکر می کند مادر او را لو داده است. و درد و اندوه مادر را می بینیم که از بخت سیاه و فلاکت روزمره اش سخن می گوید. و مادری که هر هفته به دیدار فرزندش به زندان اوین می رود و روزی به او ساک فرزند اعدام شده را می دهنده. بنی اعتماد تصمیم گرفته است همه اینها را کنار یکدیگر بگذارد و از میان آنها مادر نمونه را انتخاب کند. و روشن است که مادر نمونه فروغ این آخری نیست. او با طرح چینی موضوعی ابتدا بیننده را با فیلم هم درد می کند و سپس به اصل موضوع مورد نظرش می پردازد. برای آشنا و یکسان انگاری ابتدا پای مادرانی را وسط می کشد که اگرچه فرزندانش در دو صفت متضاد جان خود را از دست داده اند، فرزندانشان به طرق مختلف قربانیان سیاست ها و جنایات جمهوری اسلامی شده اند. اما بنی اعتماد تلاش می کند از این واقعیت که این مادران اندوه مشترک دارند، استفاده

بخشنده و دسته دیگر که به زبان اسلامی سخن می گویند و خواهان اصلاحات در قوانین به نفع زنان هستند. وی فعالیت های دسته دوم را مثبت ارزیابی نمود. شهلا اعزازی از ایران صحبت خود را تحت عنوان "جبر اجتماعی جهت تحمل خشونت: بررسی دلایل زنان برای ادامه زندگی تحت خشونت خانوادگی" آغاز کرد و گفت زنان برای گاه خود کم می خورند، برای گاه مرد کم می خورند. برای محدود کردن آزادی آن ها کم می خورند. برای عیوب فرزندان خود کم می خورند. برای عدم تمايل جنسی کم می خورند. برای ناتوانی جنسی مرد کم می خورند. در خاتمه سخنان خود گفت نمی تواند خشونت را پدیده ای مذهبی قومی طبقاتی ارزیابی کند چون خشونت در سراسر جهان وجود دارد آن چه در خشونت در همه جا مشترک است، ساختار مردم‌سالارانه حاکم در سراسر جهان است. او به هر دلیل اشاره نکرد که ساختار پدرسالارانه توسط حکومت ها اعمال می شود و صدایله در ایران نیز محافظین این ساختار کسانی جز مرجعین جمهوری اسلامی نیستند.

برنامه این روز با میزگرد ادبیات ادامه یافت. این برنامه توسط نسرين رنجبر ایرانی نویسنده و شاعر ساكن آلمان و رویا حکاکیان برگزار شد. رنجبر ایرانی سخنان خود را با بررسی نقش زنان در داستان معاصر ایرانی آغاز کرد. او در بررسی فشرده چند داستان به جستجوی نقش زن مدرن در آن ها پرداخت.

رویا حکاکیان به توضیح شعر مدرن پرداخت. او معقد بود که شعرنو در ساختار به وجود آمد اما در معنا نو نشد. رویا حکاکیان حرفا های کهنه قالبی نو برای زن شاعر بیان کرد. سپس میزگرد پیشکسوتان با شرکت فهیمه اکبر، فخر وزیری، فریده گلسرخی، راضیه ابراهیم زاده برگزار شد. راضیه ابراهیم زاده به عنوان یک پیشکسوت زن در مبارزات سیاسی اجتماعی بود. دیگر زنان نیز در زمینه موسیقی و هنریشگی پیشکسوت بودند که متأسفانه با تأکید پیشتری که بر مشاغل

ندارند. معکن است هر کدام از ما به دلایل سیاسی کینه هایی داشته باشیم اما نباید به نسل جوان انتقال داد چون آن‌ها انقلاب را طور دیگری معنا می‌کنند. در واقع می‌گوید افراد مبارز سکوت کنند تا امثال بني اعتماد سیاست‌های خود را به جوانان تلقین کنند. او تأکید کرد فیلم هم سیاسی است چون سیاست بخشی از زندگی ماست که نمی‌توانیم از آن جدا شویم. او با طرح واقعیت‌های فرعی و جزوی جامعه در فیلم‌ش تلاش کرد واقعیت‌های بزرگ را نادیده بگیرد. به گونه‌ای از موقعیت کنویی جامعه حرف می‌زد گویی تنها مشکل جوانان ما مثلاً موسیقی غربی است یا موضوعاتی از این قبیل که آن‌هم به یمن و عده‌های خاتمه با بحث و گفتوگو و تبادل نظر بین مردم و خصوصاً جوانان با حکومت و دستگاه‌های آن حل می‌شود. و گویا رژیم جمهوری اسلامی فقط نسل گذشته را قلع و قمع کرده است و دیگر چنین روندی وجود ندارد.

او بی‌حقوقی و ستم عربیان بر زنان، فشار و حلقان بی‌حد و حصر، سنگسار، قفو و فلاکت روزمره، زندان، شکنجه و اعدام را به بهای چند امتیاز ناجیز برای این قشر ناجیز نادیده گرفته و نمی‌بیند که این هاست پایه‌های نفرت مردم از رژیم جمهوری اسلامی. حتی اگر بني اعتماد دهها فیلم مشابه دیگر بازارد، موفق به زدن پل "آشتی ملی" بین مردم و جمهوری اسلامی نخواهد شد.

اما تأسیف بار برخورد حضار به این فیلم بود. برخی آن‌چنان تحت تأثیر اندوه مادران فیلم شده بودند که اصلاً توجهی به پیام سیاسی آن نکردند. در این میان زنانی بودند که با حکومت اسلامی سر سازش ندارند اما متوجه بودند قربانیانی که در فیلم دیدیم و اشک ما را جاری ساخت مسبیش همان رژیمی است که در انتهای فیلم بني اعتماد ما را دعوت به آشتی با آن می‌کرد، تازه به گونه‌ای و انمود می‌شود که این جنایتکاران جمهوری اسلامی هستند که باید نسبت به قربانیان خود گذشت کنند.

کند تا منافع بنیادی متضادی که همین زنان با مرتعین جمهوری اسلامی دارند را آشتبانی دهد. در بخشی دیگر از فیلم مانی (پسر جوان فروغ) با سرعت راندگی می‌کند و پاسدار بسیجی او را نگه می‌دارد و او از عصیانیت با سبلی به گوش بسیجی می‌زند. در اینجا فروغ به دنبال آزادی پرسش به سوی خانه بسیجی می‌رود تا رضایت او را بگیرد. مادر بسیجی می‌گوید: "آن‌ها دوتا جوانند، خودشان مسئله شان را حل می‌کنند". سپس فروغ را می‌بینیم که با بسیجی صحبت می‌کند. بسیجی از فداکاری های خود در جبهه‌های جنگ سخن می‌گوید. فروغ از جانب "همه" می‌گوید که ارزش‌هایی که بسیجی از آن سخن می‌گوید مورد احترام همه است!؟ اما با این حال اختلاف عقاید بین دیدگاه‌ها نباید باعث شود که رو در روی هم ایستاد. و سپس جوان بسیجی و مانی را می‌بینیم که جلوی در دادگستری با یکدیگر دست می‌دهند. فقط در این صحنه‌های فیلم است که با صراحت پیام اصلی را می‌دهد. و هم چون بیانه سیاسی همگان را دعوت به آشتی ملی می‌کند.

البته همان گونه که تضادهای اجتماعی در فیلم رخشنان خوش و خرم و با بحث و اقانع و البته با گذشت و بخشش بسیجی (به خوانید مرتعین جمهوری اسلامی) حل شد. تضادهای درونی فروغ نیز که خود انعکاس ارزش‌ها و سُنْنَ مرد سالارانه حاکم بر جامعه است با بحث و گفت و گوی او با فرزندش حل شد و فروغ نیز با تصمیم قطعی برای پیوند با مرد مورد علاقه‌اش پایان خوشی به زندگی و به فیلم بخشید. همان "هی اند" Happy- End "پایان خوش" که در صحبت هایش فریکارانه می‌داند. او با "هی اند" مخالف است اما خود "هی اندی" را با پنهان کردن واقعیت‌های بزرگ جامعه تبلیغ می‌کند. کیست که نداند جوانی که حتی با جرمی ساده به دست کمبه و سباء یافتند دیگر پیرون آمدنش به آسانی معکن نیست. هر روزه شاهدیم که مردم به جرم‌های واهمی به زندان اندخته می‌شوند شکنجه می‌شوند، شلاق می‌خورند. حال بني اعتماد برای پایان خوش و سازشکارانه خود می‌خواهد که ما واقعیت جاری را ندیده بگیریم. این پایان خوش فقط نصیب قشری بس ناجیز از جامعه به بهای تحریف واقعیت و کنارآمدن با جنایات جمهوری اسلامی شده است.

فیلم با شوروهیجان و تشویق زایدالوصف حضار به پایان رسید. کف زدن‌های بی‌پایان نشان از تأثیر عمیق فیلم بود. و اما در این میان بکی از حضار جرأت کرد و از بني اعتماد پرسید که شما در فیلم مردم را دعوت به آشتی کردید در حالی که آشتی با رژیمی که دستش به خون جوانان و زنان روش‌نگر و آزاداندیش و نویسنده‌گان و سایر هنرمندان آلوده است امکان ناپذیر است. این شرکت کننده در میان خشم و اعتراض بسیاری که به شکل هیا و اعتراض بیان شد سخشن را به پایان رساند. بني اعتماد گفت مسائلی که نسل گذشته دارد جوانان ما خود گذشت کنند.

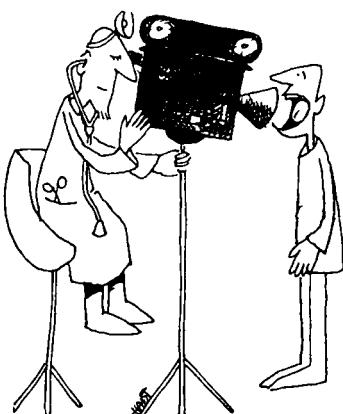
جو جلوگیری از هر بختی که نقادانه بود طی برنامه های مختلف تا جایی که حضار به مدح و ستایش دیدگاه خاصی که حاکم بر کل کنفرانس بود، می پرداختند، محدودیت زمانی چه از جانب مشولین جلسه و از جانب برخی حضار اعلام نمی شد، اما کافی بود زبان به نقد سخنرانان خصوصاً آنانی که عالم‌آ و عالماً تلاش می کردند جمهوری اسلامی را به عنوان سد مدرنیته از زیر ضرب خارج کنند، گشوده شود، آن گاه با هیاهوی همه جانبی روپروردی شد تا جایی که منتقد معجور می شد با کلمات بربده بربده و تبتووار به نقطه نظراتش پردازد.

مناسبات بین شرکت کنندگان با خود و با سخنرانان به طرز تأسف آوری اشاعه فرهنگ نخبه گرایی، مرید و مرادپروری و به قول معروف نان به هم قرض دادن و سایر مظاهر فرهنگ سنتی حاکم بر جامعه بود. بازار تعریف و تمجید و مدح و ستایش و کف زدن ها و تشوین های بی جا بسیار داغ بود. مسلماً متوجه نه همه شرکت کنندگان و نه همه سخنرانان است چرا که نمونه های بیزارتی و اجتناب از چنین رفتاری نیز مشاهده می شد.

علی رغم پاره ای کمبود ها، کما کان این کنفرانس محلی برای ابراز خواسته های زنان، آشنایی آنان با نظرات گوناگون و کسب تجارب بیشتر و فراگیری از جوانب مثبت و منفی یکدیگر بوده است. در شرایطی این کنفرانس برگزار شد که رژیم زن ستیر جمهوری اسلامی برای مقابله با جنبش رشد یابنده زنان از یک سو به سرکوب آنان از طریق وضع قوانین جدید غیرانسانی، سنگسار، دستگیری و شکنجه و اعدام زنان روش فکر و مبارز می پردازد و از سوی دیگر با وعده های توهالی و توهه برآکنی می خواهد در صفواف جنبش زنان شکاف ایجاد کرده تا بتواند مبارزات آنان را به کج راه بکشد. امروزه جنبش زنان بدون مرزبندی با سیاست "آشتبانی ملی" که از جانب خاتمی و هوادارانش تبلیغ می شود نمی تواند متحداه به پیشروع خود داده دهد.

۱۹۹۸

از طرف کمیته ۸ مارس - آذر در خشان

برنامه بعد از ظهر با سخنرانی علی اکبر مهدی ادامه یافت. اوسعی کرد نوگرایی و مدرنیسم را تعریف کند و به درستی آن را همان مناسبات سرمایه داری معنا کرد و گفت این مدرنیسم جسته و گریخته در ایران نفوذ کرده است. برنامه با میزگرد هم جنس گرایی به انتهای خود نزدیک می شد. این برنامه مخالفت هایی را به وجود آورده بود. از جمله برخی آن را تحریم کردند. مهم ترین اعتراض، از جانب شهلا لاهیجی از ایران بود. گردانندگان این میزگرد علی رغم مخالفت ها به درستی بر برگزاری این برنامه پافشاری کردند و مورد حمایت بسیاری نیز قرار گرفتند. مهین شفاقی به عنوان مادر یک همجنسگرا از مسائل و مشکلات روحی و اجتماعی که با آن درگیر بود سخن گفت و این که نهایتاً با تکیه به آزاداندیشی و آگاهی موفق به حل این مشکلات شد. و سپس ساویز شفایی و سیما شاخصاری در این زمینه به عنوان همجنسگرا سخنانی ایراد کردند.

آخرین سخنرانی این کنفرانس توسط بکری تعیزی تحت عنوان "عبور از مرزها، رابطه مدرنیته با بدن زن" برگزار شد. او با وضوح و صراحةً منتقدانه دیدگاه سنتی در برخورد به بدن زن را بررسی نمود.

در پایان برنامه نوبت به ارزیابی شرکت کنندگان از کنفرانس شد. که قبل از آن توضیحات بنیاد در مورد میزگرد همجنسگرایی و سپس نامه شهلا لاهیجی خوانده شد و جوابه ای که ساویز شفایی به این نامه دادند قرائت شد. پس از آن خانمی به نام ستاره امیر که کاندید معاونت فرماندار کالیفرنیا بود به سخنرانی تبلیغاتی برای دعوت مردم به رای دادن به ایشان یا کمک مالی پرداخت و در واقع بنیاد را تبدیل به ستاد تبلیغاتی خودش کرد. این برخورد انسان را به یاد تاجر و مادلن آبرایت می اندازد تا زنان مبارزی که مخالف دولت های مردسالار در جهان و محمله آمریکا هستند.

کنفرانس امسال بنیاد تفاوت های کیفی در مقایسه با کنفرانس سال قبل داشت. می توان کنفرانس را در سه زمینه ارزیابی کرد: در زمینه سیاسی، جو حاکم بر کنفرانس و حال و هوای شرکت کنندگان متأسفانه "آشتبانی ملی" بود. فیلم رخشنان بنی اعتماد مهر این سیاست را بر کنفرانس امسال بنیاد زد و بی شک این مشله ناشی از امیدهای واهمی برخی زنان است که به سیاست های خاتمی دل بسته اند و برگزار کنندگان و مشولین بنیاد نیز متأثر از چنین اوضاع و هوایی هستند. انتخاب بنی اعتماد ناشی از بی اطلاعی دست اندر کاران از موضع سیاسی او یا حتی نگرش او بر سر مسائل زنان نبوده است. به ویژه این که او در صحنه سیاسی و تبلیغ برای خاتمی و امثال کریاسی سخت فعل بوده است.

روش و چگونگی پیشبرد برنامه ها:

کنفرانس از نظم بسیار بیشتری از سال قبل برخوردار بود اما به بهای کم کردن وقت بحث و گفتگو شرکت کنندگان و عمدتاً ایجاد فضا و

طعم تلخ نخل طلا!

بازتاب رسوایی سینمای جمهوری اسلامی در جشنواره کن در مطبوعات داخلی (۱)

دارد از این دست آوردهای غرورآفرین حمایت کند. سینمای هنری ایران، در عرصه های جهانی منادی ارزش های والای انسانی است و رمز موقیت این سینما نیز در همین نکته نهفته است.

انقلاب اسلامی بهمن ۱۳۵۷ منادی ارزش های تازه و نوین بود. در این ۲۰ سال پس از انقلاب، همه تلاش ها برای محور استوار بوده است که پیام های فرهنگی این انقلاب از هر طریق ممکن به مخاطبان جهانی منتقل شود و این یک واقعیت مسلم و قطعی است که در بین رسانه های فرهنگی و هنری، تنها سینمای هنری ایران بوده است که توفيق یافته پیام های ارزشمند جهان شمول انقلاب اسلامی را به مخاطبان جهانی منتقل کرد. این در حالی است که طی سال های اخیر دولت های غربی و در رأس آن ها آمریکا در قالب تولید انواع فیلم ها و کالاهای به ظاهر فرهنگی و هنری و با بهره گیری از توبیخانه خبری، تبلیغ خویش، تصویری به شدت دروغین از ایران و ایرانیان، به عنوان ملتی "توريست"، "خشون" و "بی اعتنای حقوق بشر" در اذهان جهانیان ساخته و پرداخته اند. کسانی که با حضور سینمای هنری ایران در عرصه های جهانی مخالفند، باید بدانند که همین سینمای هنری کوچک و جمع و جور، بسیاری بیشتر از سهم خویش، در مخدوش ساختن تصویر نادرست مذکور موثر بوده است.

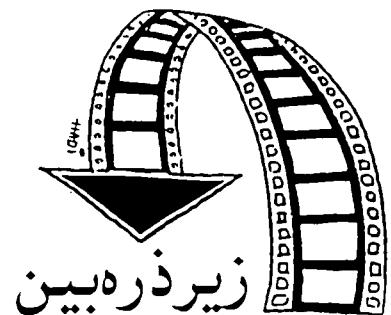
حضور چشمگیر سینمای هنری ایران در عرصه جهانی می گذرد اما همچنان شاهد نقطه نظرهای متفاوتی در این خصوص هستیم. تلاش اخیری که از جانب برخی مقامات سینمایی مشمول و غیر مشمول آغاز شده، در صورت عدم برخورد مناسب و کارشناسانه از سوی آگاهان و مطلعین امر، می تواند دست آوردهای ارزشمند و چشمگیر سینمای هنری کشورمان در عرصه های جهانی طی ۱۵ سال اخیر را در معرض خطر جدی قرار بدهد و آینده این سینما را مستحوش تزلزل کند.

نکه جالب در این مورد آن است که مخالفین حضور سینمای هنری ایران در خارج مرزها، متوجه نیستند که برخوردهای اخیر آن ها عملاً به معنای انکار قابلیت های فرهنگی و هنری سینمای کشورمان در عرصه های جهانی است. به باور ایشان سینمای هنری ایران فاقد ارزش و اعتبار جهانی است و موقیت های اخیر این سینما صرفاً ثمره "توطئه" و "زدبندی های پشت پرده" است!

به راستی این عدم اعتماد به نفس و این عدم باور به توانایی ها و استعدادهای هنرمند ایرانی از کجا نشأت می گیرد؟ واقع امر آن است که سینمای هنری ایران پس از بیروزی انقلاب اسلامی، به شکوفایی غیرقابل تصوری دست یافته است. این شکوفایی برگرفته از فرهنگ اسلامی و ملی کشورمان است و هر کسی که قلبش برای وطن می تد، وظیفه

این روزها، از گوش و کنار زمزمه هایی علیه حضور سینمای ایران در جشنواره های جهانی به گوش می رسد. یکی از مسئولین سینمای کشور، طی مصاحبه ای غیرمنتظره مدعی شده است که گویا موقیت های اخیر سینمای ایران در عرصه های جهانی ثمره "زدبندی های دلالان سینمایی با مدیران جشنواره های جهانی" بوده است. در جای دیگر، نشیریه ای چنین کشف کرده است که اخراج بی بی رسیان (معاون سابق جشنواره سینمایی کن) به سبب افشاء شدن زدبندی های مالی وی با برخی سینماگران ایرانی بوده است و هرچند که قریب ۱۵ سال از آغاز

(۱) روال قبلی ما در صفحه های ویژه زیر ذره بین چنین بود که خبرهارا عیناً نقل می کردیم اما عنوان خبرها را خودمان می ساختیم. اما این بار عنای نیز از مطالب اصلی انتخاب شده اند.

زمزمه های زیان آور!

زیرمیزی برقرار می کنند و باقی قضایا.
هفته نامه مهر ۱۲ خرداد ۷۷

ابر بارانش گرفته

شبیدیم که آقای بی پر ریسیان، عضو هیئت مدیره و هیئت انتخاب جشنواره کن، از کار اخراج شده است. دلیل اخراج ایشان توجه پیش بینی است. اما به نظر بندۀ نکته مهم تر احراز صحت و درستی عمل مجاري رسمی و دولتی در این راستاست...

مدیرعامل فارابی در باره ماهیت متقلب این شخص گفت: "این شخص به نوعی در کشور خود و در جشنواره ای که مشغول آن بوده تقلب و تزوير می کرده است. ملاحظه می کنید که جنس تقلب این جایی نیست.
هفته نامه سینما، ویدئو خرداد ۷۷

خبر بسیار عجیبی است که هر کدام از دوستان پس از شبیدن آن واکنش جالبی داشتند، از جمله آقای دهقان که فقط گفتند:

"ابر بارانش گرفته."

به هر حال امیدواریم این خبر صحت نداشته باشد، و گرنه...!

هفته نامه سینما، ورزش اردیبهشت ۷۷

گزارش کنفرانس مطبوعاتی کن ۹۸

اما با افزایش اعتراض و فشار کمپانی های فرانسوی به دلیل بی پر ریسیان که هم خودش فیلم بر می گزیند و هم عضو کمیته گریش نهایی است، ارباب کن یار دیرینه را به حاشیه می راند و از او می خواهد تا در جلسات گریش حضور نیابد. اما بی پر ریسیان طی سال ها خدمات ارزشمند ای کرده است. همگان بر یک نکه اتفاق نظر دارند که ریسیان جزء مددود فیلم شناسان است. ژیل ژاکوب در گزارش خود اشاره کرد که کمیته گریش ۱۰۷۴ فیلم از ۶۴ کشور را بررسی کرده است. این ارقام نسبت به سال گذشته ۲۵ درصد افزایش را نشان می دهد. به لحاظ کیفی نیز فیلم ها به مرتبه بهتر از سال گذشته بودند. ژاکوب معتقد است که، "جشنواره درخشان تری در پیش رو داریم." ولی

است و با عملکرد دولتی فارابی به هیچ وجه ارتباطی نداشته است. ایشان در ادامه گفتند: "شاید بتوان آن را نوعی فرارومدار پشت پرده و خلاف اخلاق حرفه ای تلقی کرد که در شرایط طبیعی، کامل‌اهم محتمل و قابل پیش بینی است. اما به نظر بندۀ نکته مهم تر احراز صحت و درستی عمل مجاري رسمی و دولتی در این راستاست..."

مدیرعامل فارابی در باره ماهیت متقلب این شخص گفت: "این شخص به نوعی در کشور خود و در جشنواره ای که مشغول آن بوده تقلب و تزوير می کرده است. ملاحظه می کنید که جنس تقلب این جایی نیست.

هفته نامه سینما، ویدئو خرداد ۷۷

تماشاگر غربی فیلم های چون "گبه"، "بادکنک سفید"، "بچه های آسمان" و "خانه دوست کجاست" هرگز نمی تواند پذیرد که ملت ایران ملتی طرفدار خشونت است. ما بارها و بارها در سخنان مقامات کشورمان شنیده ایم که باید در قالب تولید کالاهای فرهنگی و هنری در برابر تهاجم فرهنگی ایستادگی کرد. اکنون می توان با قاطعیت اعلام کرد که سینمای هنری ایران در صفحه اول مقابله با تهاجم فرهنگی مغرب زمین ایستاده است. ذهنیت های نادرست و زیان آور را باید به کناری نهاد و در مقابل از سینمای هنری کشورمان و حضور پُرقدرتیش در عرصه های جهانی حمایت کرد.

روزنامه اخبار خرداد ۷۷

از جشنواره کن چه خبر؟

آقا، ما با این فرانسوی ها مشکل داریم. مشکل جدی هم داریم. حاضریم شرط بندیم که یک روز تن همه شان مثل این آقای بی پر ریسیان در می آید و اساسی هم در می آید. نه این که بگوییم آمریکایی ها خوبند، نه، اما بالاخره آمریکایی ها آدم حسایی ترند. لا اقل سینمای شان سینمایست. یک فیلم می سازند، دو میلارد فروش می کنند و تازه از هر صدنا آمریکایی، یکی مثل این آقای چشاير در می آید که معلوم نیست این جا چکار می کند. راستی شما واقعاً فکر می کنید برای تحقیق در باره سینمای یک کشور باید به آن کشور رفت و لیگر انداخت؟ حالا بگذریم. ولی همین جا گفته باشیم که این آقا می توانست توی همان آپارتمانش در ایالات متحده بنشیند و به تحقیقات و تبعات عمیقه اش ادامه بدهد و... بگذریم. عرض می کردیم که این فرانسوی ها بر دو دسته اند. یا یک نوع اگریستانیالیست تلخ هستند که مدام توی مون پارناس، قهوه فرانسه بدون شکر می خورند و ژیتان دود می کنند، و یا یک نوع معامله گر هستند که با جهان سومی ها روابط خلاصه کار" به صورت پنهان بوده

اخراج مشاور مهم مدیر عامل فارابی کن و توضیحات مدیر عامل فارابی

شبیدیم که بی پر ریسیان- مشغول خرید فیلم کمپانی می بی دومبل و مشاور مهم مدیر جشنواره کن - که رابط مهمی جهت تبادل فیلم های وطنی به جشنواره کن محسوب می شد، از سمت خود اخراج شد. او پس از کسانی بود که جهت شرکت فیلم موفق "طعم گblas" در پنجاه مین دوره فستیوال کن، نلاش بسیاری را انجام داده بود. به همین دلیل مدیرعامل فارابی - به عنوان مشغول تها مرکز سینمای ایران که وظفه ارسال و رایزنی فرهنگی فیلم های ایرانی، در خارج از کشور بر عهده آن است - توضیحاتی در باره اخراج این شخص (در گفتگو با هفته نامه ارزش ها) ارائه نموده است: "پی پر ریسیان - با همراهی قلی فیلم های را پیشایش خریداری کرده و بعد به حمایت از آن فیلم ها پرداخته و نلاش می کرده تا همان فیلم ها در جشنواره کن جوازی بگیرند." محمد حسن پژشک در این رابطه عنوان داشته است که "رابطه این شخص خلاف کار" به صورت پنهان بوده

سینمای آزاد

سینمای جهان است و نخل طلایی آن معتبرترین جایزه سینمای جهان، حالا که سینمای ایران به توفق حضور و دریافت چنین جایزه بزرگی به نمایندگی یکی از خلاق ترین کارگردانان خود در چند سال اخیر دست یافته است، باید سریعاً نوع ارتباط این عنصر که از جشنواره کن نیز اخراج شده است با عوامل سینمای ایران مشخص شود... آیا اعتبار و اهمیت "نخل طلای" بدست آمده برای سینمای ایران در برابر یک علامت سوال بزرگ قرار گرفته است؟!

هفته نامه سینما، ویدئو ۳۱ خرداد ۷۷

پاسخ احتمالی بی بی ریسیان و تعریف از سینمای ایران... بدون تلاش های "او"

او کیست؟! بی بی ریسیان در یکی از نشریات سینمایی نقل کرده بود "آن چه بیش از هرچیز مرا تحت تأثیر قرار می دهد، رویای موجود در "روح" مشترک فیلم های کارستنی، مخلبای، نادری و ابراهیمی فراست. اما این مانع نمی شود که بی صیرانه منتظر فیلم های فردای ایران و سینماگران آینده کشور شما نباشم. این نوشته را بدون ارج نهادن به تلاش های خستگی نابذیر و سخاوتمندانه دوست همگی مان - شما سینماگران و شما دوستداران ایرانی سینما - و ما کنگکاران همه دنیا نمی توان به پایان برد. بی شک بدون تلاش های "محمد حقیقت" سینمای شما، بدین سرعت و به این خوبی در جهان شناخته و نام آور نمی شد... بین خودمان بماند! به راستی "او" کیست؟

هفته نامه سینما، ویدئو - خرداد ۷۷

سرزمین خورشید، فصل پنجم، مسافر جنوب و... از جمله فیلم های بودند که در زمان پیشتری قبل از برگزاری فستیوال کن - مورد بررسی مسوّلان قرار گرفته و هیچ یک در بخش های مختلف کن پذیرفته نشدند. با این بررسی کوتاه، چگونه می شود ارتباطی میان "بی بی ریسیان" اخراج شده با یکی از عوامل داخلی سینمای ایران پیدا کرد؟ شاید بشود باسخ این پرسش را از یک ایرانی مقیم فرانسه پرسید! او کیست؟!

هفته نامه سینما، ویدئو
ستون بازتاب ۳۱ خرداد ۷۷

اعتبار و اهمیت "نخل طلایی" ایران در برابر یک علامت سوال بزرگ

در بی اخراج یکی از مقامات مهم فستیوال کن و یکی از رابط های مهم سینمای ایران در فرانسه، صحبت های مدیر عامل بنیاد سینمای فارابی باعث بروز اظهار نظرها و تحلیل های متفاوتی در مطبوعات داخل کشور شده است. یکی از نشریات نوشته است: توضیحات مدیر عامل فارابی مسرا کردن مجموعه فارابی از ارتباط با این عضو مخرب - که معلوم نیست چرا با این حضور گسترش سینمای ایران در جشنواره کن تا حالا دم به تله نداده است - نه تنها کمکی به رفع این تردید نمی کند بلکه بر تردید پیشتر تعماشگران و مردم که صاجان اصلی سینمای ایران هستند می افراید. این نشريه در ادامه می گوید: "این جا مسئله صحت اعمال و اعتبار بنیاد فارابی بر عکس نظر آقای مدیر در درجه دوم اهمیت قرار دارد و آبروی سینمای ایران از همه چیز مهم تر است.

نویسنده این پادداشت ضمن اعتراف به عنصری که تا کنون سروکله اش پیدا نبوده و یکباره همه حیثیت جهانی افتخارات سینمای ایران را زیر سوال برده است؟ در ادامه می گوید: مگر نه این که کن مهم ترین جشنواره

منتقدان به او یادآور شدند که اجازه دهد تا خودشان قضایت کنند. از مجموع فیلم های ارائه شده، ۵۶۸ فیلم بلند و بقیه ساخته های میان مدت یا کوتاه بودند. فرانسه ۶۲ فیلم ارائه کرد و با ۴ فیلم در بخش مسابقه پذیرفته شد.

گزارش محمد حقیقت - واسطه سینمای جمهوری اسلامی و همسنای پی بی ریسیان مخلوع! هفته نامه سینما ۱۰ اردیبهشت ۷۷

کارگردان مغبون

نخل طلای جشنواره کن که سال گذشته به خاطر طعم گیلاس به عباس کیارستمی اهدا شد و برای سینمای ایران افتخار آورد، یکی از کارگردان ها را نسبت به فیلم آخر خود خلی امیدوار کرده بود. ولی ظاهراً تغییر و تحولات در جشنواره کن و برکتاری یکی از مسوّلان آن توسط ژیل ژاکوب آرزو های این کارگردان را بر باد داد.

ماهنتامه فیلم و ویدئو خرداد-تیر ۷۷

(منظور داریوش مهرجویی است که از طريق زدبند جمهوری اسلامی با پی بی ریسیان می خواست برای درخت گلابی نخل طلا کسب کند که بعد از اخراج وی - فیلم مهرجویی در کن پذیرفته نشده. - سینمای آزاد)

عنصر اخراج شده از کن چه ارتباطی با عوامل سینمای ایران داشت؟

"طعم گیلاس" عباس کیارستمی یکی از فیلم های موفق چند سال اخیر است که علی رغم تمامی بحث ها و نقدهای متفاوت، هنوز میان یکی از حلقه های زنجیر یک اتفاق عجیب و غریب قرار گرفته است. همان سال که فیلم "طعم گیلاس" در دیشه نود به فستیوال کن رسید و پذیرفته شد نزدیک به ده فیلم مانند آینه، لیلا، بچه های آسمان،

پادآوری؛ بعد از چاپ خبر مربرط به زدوبند مقامات ج.ا. برای کسب نخل طلا در کن ۹۷ - در کیهان چاپ نشدن - توضیح سینمای آزاد، برای روزنامه کیهان و رونوشت آن - برای سخن فرهنگی آوازه در همان نشریه ارسال شد - که از چاپ آن خودداری شد، عین خبرکیهان و پادآوری سینمای آزاد را نقل می کنم.

آن مقام مهم جشنواره‌ی کن کیست؟!

آقای سردبیر محترم کیهان چاپ نشدن

احتراماً در شماره ۷۱۳ آن نشریه مطلبی با این عنوان به چشم می خورد؛ به علت تبانی با مسؤولان ایرانی یک مقام مهم جشنواره کن برکار شد. در این مطلب به نقل از نشریه ارزش‌ها قید کرده اید: آقای مدیرعامل جدید فارای (منتخب وزیر ارشاد جدید) اعتراف کرد که یک عضو بلندبایه جشنواره کن به اتهام همدستی با برخی از عوامل سینمای ایران از کار برکار شد. مدیرعامل جدید همچنین اعتراف کرد که این مشغول با توصل به تقلب و تزویر با هماهنگی قبلی فیلم هایی را پیشاپیش خردباری کرده بعد هم از همان فیلم های حمایت کرده و تلاش داشته است همین فیلم های در جشنواره کن هم جوازی بگیرد. اما نشریه شما اضافه کرده است که آقای مدیرعامل فارای نام این مقام را ذکر نکرده است از آن جا که این خبراز اهمیت ویژه‌ای برخوردار است - شایسته است که خوانندگان نشریات آپوزیسیون از اتفاقات بروند مزدی فراز از حد و حدود مجاز برای مطبوعات تحت کنترل رژیم مطلع شوند برای آگاهی خوانندگان کنجدکاو اعلام می داریم که این مقام بلندبایه مخلوع و متقلب شخص آقایی بی پر ریسان مشاور عالی جشنواره کن هستند که با مقامات پیشین جمهوری اسلامی روابط دوستانه ای داشته اند - میهمان جشنواره‌ی فجر بوده اند - ایشان به طور همزمان مشاور مؤسسه پخش فیلم سیبل ب. دومیل بوده اند، پخش جهانی طعم گیلاس را به عهده داشته اند و در رساندن طعم گیلاس به کن نقش فعال داشته اند - قبل از برگزاری جشنواره کن در ماه آوریل ۹۷ - همین آقای متقلب و مزور با آقای کیارستمی در شانزه لیزه کافه دوویل ملاقات داشته و قرار و مدار گذاشته است - ایشان نه تنها مشاور عالی کن بوده اند، بلکه در انتخاب فیلم های نقش اصلی را داشته است و همین طور نماینده کن در دیگر جشنواره های سینمایی بوده اند. به این جهت این امکان را داشته اند که از نفوذ و قدرتشان برای کسب جواز در جشنواره های دیگر نیز بهره بگیرند. اما رسوانی سینمای جمهوری اسلامی در جشنواره کن تنها از طریق مقام رسمی فارای اعلام نشده است ، بلکه مطبوعات دیگر هم دارند به تدریج ماجراهای پشت پرده را به روی پرده می کشانند. برای نمونه در هفته نامه سینما . ویدئو در شماره ۱۵۸ و در سخنرانی بازتاب این عنوان درشت به چشم می خورد.

آخر اخراج مشاور مهمن دیر جشنواره کن و توضیحات مدیرعامل فارای، اعتبار و اهمیت نخل طلایی ایران در برابر یک سوال بزرگ!، عنصر اخراج شده از کن چه ارتباطی با عوامل سینمای ایران داشت ...
 بصیر نصیبی - سینمای آزاد - زاپرونکن آلمان هشتم یونی ۹۸

به علت تبانی با مسؤولان ایرانی

یک مقام مهم جشنواره سینمایی کان برکار شد

دو ماه پس از پایان جشنواره سینمایی "کان" این هفته فاش شد یکی از مسؤولان بلندبایه این جشنواره به علت تبانی با مسؤولان سینمایی جمهوری اسلامی و دریافت رشوه از سمت خود برکار شده است. محمد حسن پژشک مدیرعامل سینمایی فارای در گفت و گو با نشریه "ارزش‌ها" اعتراف کرد که یک عضو بلندبایه جشنواره سینمایی کان به اتهام همدستی با برخی عوامل سینمای ایران برای طرح بعضی فیلم های خاص در این جشنواره و سپس نمایش عمومی ممان فیلم ها در اروپا از سوی مدیران جشنواره توپخ و برکار شده است. او اسم این مقام را ذکر نکرد ولی گفت مسؤول مزبور کارهای خلافی انجام می داده که حتی با اخلاق سینمایی و حرفة ای خود آن هم هماهنگ نبوده است. این شخص نوعی زدوبند در جهت منافع شرکتی که به آن وابسته بوده انجام می داده است. مدیرعامل بنیادفوارای ادامه داده که شخص مورد نظر اگر هم در داخل ایران با کسانی در بنیادفوارای نام داشته علی و رسمی نبوده است. این رابطه اگر هم وجود داشته پنهان و خلاف قانون بوده پشت پرده و خلاف اخلاق حرفه ای دانست.

محمد حسن پژشک توضیح داده که گویا این مسؤول جشنواره با هماهنگی قبلی فیلم هایی را پیشاپیش خردباری کرده و بعد هم از همان فیلم های حمایت کرده و تلاش داشته همین فیلم ها در جشنواره کان هم جوازی بگیرند.

به هر حال او به نوعی تقلب و تزویر در جشنواره ای که مسؤول مستقیم آن بوده صورت می داده است این فرد می توانست این تقلب را نکند و با نهران هم ارتباطات پشت پرده ای داشته باشد و حتی می توانست قانوناً فیلم خود را بفروشد. مدیرعامل بنیادفوارای گفته است که در بازار فروش جشنواره ۱۹۹۸ کان ایران با ۹۵ فیلم حضور داشت و این فیلم ها را به مشتریان خارجی و شبکه های تلویزیونی دنیا، سینماها و شرکت های پخش کننده عرضه کردیم و عرصه تجاری هم وارد شویم.

در مورد داوران و میهمانان جشنواره های سینمایی در ایران و شرکت فیلم های ایرانی در جشنواره های خارج، مدیر بنیادفوارای گفت: مدعون خارجی با مشورت وزارت خارجه با دقت انتخاب می شوند اما اگر کسانی بخواهند به طور حضوری در این مراسم شرکت کنند کسی مانع آن ها نمی شود. در زمینه فیلم های جشنواره ای محمد حسن پژشک می گوید: سیاستی را پیش خواهیم گرفت که عده ای صرفاً مطابق طبع و سلیقه جشنواره ها فیلم نسازند.

در چند سال اخیر آقای دامنگیر سینمای ایران شده است و آن هم شیعه فیلم سازی بر اساس ذاته برخی محافظ جشنواره ای است. در حال حاضر گروهی تقلیدگونه و مشخصاً برای جلسه مشتری و مخاطب خاصی فیلم می سازند و مخاطب خاص آن هم جشنواره های خارجی است.

کیهان چاپ نشدن شماره ۷۱۳

نشریه‌ای که هم اکنون در حال مطالعه آن هستید، در راستای طرح «آرشیو مجازی نشریات گهگاهی» و با هدف مبارزه با سانسور، گسترش کتابخانه‌های مجازی، تشویق به کتاب‌خوانی و بازیابی مطبوعات قدیمی توسط "باشگاه ادبیات" تهیه شده است. در صورت تمایل به بازپخش آن، خواهشمندیم بدون هیچ گونه تغییری در محتوای پوشه اقدام به این کار کنید.

<https://www.facebook.com/groups/BashgaheKetab/>

<https://t.me/BashgaheAdabiyat>

به زودی:

<http://clubliterature.org/>

آغاز کار کانون خیام

برداشتمی من این فلک را ز میان

کازاده به کام خود رسیدی آسان

گر بر فلکم دست بدی چون بزدان

از نو فلک دگر چنان ساختمی

ما کیستیم؟

ما آن گونه که رویای حکیم عمر خیام نیشاپوری است بر فلک آسمانی دسترسی نداریم و بر واقعیات زمینی متکی هستیم. خیام تلاشی است که زندگی در تعید را برای ما آسان کند، و غبار فراموشی و بی تفاوتی را از اندیشه های ما بزداید. خیام الهامی است از اندیشمند و فیلسوف پرآوازه ایرانی که در دوران تیره و تار تنصب مذهبی و خفغان سیاه استبداد منتعل فروزان خرد را بر سر دست گرفت و توده مردم را به تعقل تشویق نمود. ریایات وی صرفاً ردیف کردن واژه های دارای وزن و قافیه در بی هم نیست، آثار وی دارای مضمون اجتماعی است. وقتی که وی در پاسخ حاکم ظالم شهر ریاعی زیر را می سراید وضعیت اجتماعی دوران تیره و تاریک خویش و مردم را به جرم شادمانی تعزیر می کردند منظور دارد:

ای مفتی شهر، ما ز تو خونخوارتیم با این همه مستی، ز تو هشیارتیم

ما خون رزان خوریم و، تو خون کسان انصاف بده، کدام خونخوارتیم

آن شاعران، ادبیان و فرهیختگان فرهنگ ما که به زندگی مردم توجه کردن و فرهنگ و ادبیات را بازتاب توصیف واقعیات زندگی مردم دانسته به آلام و مشکلات آن ها توجه کرده و آن را جدا از زندگی اجتماعی ندانسته در نزد مردم میهن ما مقام شایسته و بایته خود را یافتد و چه بسیار شعراء و نویسنده گانی که مردم نام آن ها را نیز به حاطر نمی آورند زیرا آن ها هرگز به توده مردم توجهی مبذول نکردن. برای خودشان بودند و نه برای اجتماع و از اجتماع نیز پاسخ مناسب خویش را دریافت داشتند. فرهنگ باید نسبت به زندگی مردم، آسايش آن ها، سعادت بشریت، تقویت جبهه های مثبت زندگی، امید به آینده بهتر احساس مسئولیت کند. باید سیاستی معهدانه چون مشعلی رهنمای در دست نمایندگان فرهنگی نسل ما قرار گیرد تا با آن بشود راه پیشرفت نسل آینده را روشن کرد. فرهنگی بدون این محتوى، فرهنگی تهی، نابایدار، مبلغ بی تفاوتی و حسابگرانه است. این فرهنگ به حیب خود می اندیشد و نه وجود اجتماع، فرهنگ سفارشی و تبلیغات کهنه پرستانه است و ما را با این فرهنگ کاری نیست. ما با احساس این خلاه بی که در خارج از کشور با آن روبرو هستیم و علی رغم امکانات و سیعی که برای پرورش آن در اختیار ایرانیان در خارج از کشور وجود دارد و مورد عنایت قرار نمی گیرد، به میدان آمده ایم و می خواهیم این جای خالی را پر کنیم. نسل هایی قبل از ما این وظیفه تاریخی را به عهده داشته اند. این وظیفی وجودی و جدایی و انسانی ماست که برچم آن ها را برآفرانشته تگههاریم و به نسل جوان ایرانی این دستاوردهای گذشته را بشناشیم. ما مصمم هستیم که فرهنگ را فقط به فرهنگ ایرانی محدود نکنیم. ما انسان هایی را می شناسیم که در سراسر جهان چون ما می اندیشند چه در همسایگی ما و چه در دورترها، آلام ما مشترک است و به دنبال فردای انسانی ترنده ما مسلماً در برگزاری برنامه های خود به همیستگی بین المللی و ایجاد روحیه دوستی و صمیمت و تقاضه متقابل میان ملل گوناگون توجه خواهیم کرد.

گروه ما که جمعی از ایرانیان مونیخ و آگسپورگ و شهرهای اطراف مونیخ است، گروهی صرفاً فرهنگی است. خیام به هیچ گروه، سازمان و حزبی وابسته نیست ولی نسبت به انسانیت و حقوق انسان ها متعهد است و خدمت در این جهت را در سرلوحه کار خود نوشته است. خیام به دور از ایندال مبلغ شادی و شفعت است. ما می خواهیم که روزی روزگاری همه مردم برای همیشه شاد باشد.

ما گروه کوچکی بیش نیستیم که با همه کسانی که به اصول کار ما علاقمند باشند حاضریم همکاری کیم و از آن ها برای همکاری دعوت به عمل می آریم. ما گوش شنوا نشانه انتقادات و پیشنهادات سازنده داریم. ما می خواهیم به طور مشخص در کنار جشنواره های سینمایی و هنری، جلسات سخنرانی های اجتماعی برگزار کیم و برای نخستین بار در خارج از کشور جشنواره موسیقی ترتیب دهیم. باشد که کار کوچک ما ارزش نام استاد بزرگی چون خیام پرآوازه را داشته باشد.

وین یکدم عمر را غنیمت شمریم

با هفت هزار سالگان سریه سریم

ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم

فردا که ازین دیر فنا در گذریم

من به دنبال شما آمده ام

دیدار و گفتگو با مینا اسدی شاعر و سخنور ارزشمند معاصر

برلین ۴ سپتامبر تلفن ۰۳۰/۷۸۵۸۲۳۸

کلن ۱۳ سپتامبر فاکس: ۰۲۲۱/۳۳۱۳۷۴

فرانکفورت ۱۸ سپتامبر تلفن و فاکس ۰۶۹/۶۵۶۶۴۴

مونیخ ۱۹ سپتامبر تلفن ۰۸۲۱/۵۸۱۴۳۰

هایدلبرگ ۲۴ سپتامبر تلفن ۰۶۲۲۱/۳۱۵۱۵۹

هماهنگ کننده: کانون فرهنگی خیام مونیخ تلفن ۰۱۷۱/۶۴۶۵۶۴۰ و ۰۸۹/۳۶۲۷۰۴

دومین جشنواره سینمای ایران در تبعید هایدلبرگ

۱۹۹۸ تا ۱۳ دسامبر

مرکز فرهنگی ایرانیان هایدلبرگ با همکاری کانون سینماگران در تبعید (مرکز آلمان) - سینمای آزاد
Komunales Kino Heidelberg

تلفن: ۰۶۲۲۱/۹۷۸۹۳۱ فاکس: ۰۶۲۲۱/۹۷۸۹۲۷

آدرس: Iranisches Kulturzentrum , Eine Welt Zentrum ,Karlstorbahnhof Am Karlstor 1

Cinema-ye-Azad

3. Jahrgang Nr.13 August & September 1998

Verantwortlicher Redakteur : Bassir Nassibi

Mitarbeiter : P. Behdju